ఓం

శ్రీమజ్జరుగు వేంకటగురు పరబ్రహ్మణేనమః.

ప్రాణలింగశతకము—బ్రహ్మానందసుధాలహరి.

ఇందు బ్రహ్మానంద సుధాలహరియందు ప్రథమభాగంబు

జరుగు వేంకటసద్గురుస్వామివారిచేతను,

ప్రాణలింగశతకము, బ్రహ్మానందసుధాలహరి ద్వితీయభాగము

గాజుల రామస్వామి చేతను

రచియింపఁబడి

తెనాలి రజత ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపఁబడియె.

1000 ప్రతులు. శుక్ల నామ సం॥ర మాఘమాసము.

కాపీరైటు]   1930.   [వెల రు 0-8-0

పీఠిక

గుణగ్రహణ పారీణులరగు పాఠకమహాశయులారా! ఈచిన్న పొత్తమందలి ప్రాణలింగశతకములోని పద్యములు పురాణ స్మృతులలోని నాసంశయములు గల పద్యములు. అవి మీ మనంబుల కొకింత కఠినముగా దోచనచ్చును. గాని నాసంశయములను యుక్తియుక్తముగా సమన్వయించి బోధించినచో వికటముగాదోచిన వెల్లను పునర్ముద్రణమున సవరించుకొనియెద నని వినయపూర్వకముగా మనవి జేయుచున్నాడ. ఇక కవిత్వములోని లోపంబులు కొల్లలుగానున్నవని నేనెరుంగుదును. ఇదియే ప్రథమ ప్రయత్నమవుటచే లోపంబులెన్నియో గలవు. వానినన్నిటి పునర్ముద్రణమున సవరించికొనియెద. ఇట్లుగాక తప్పులెన్నునెడల తప్పులేనివారు లేరనుట బుధజనులకు విదితమయ్యేయున్నది. ఇది ప్రాణలింగశతక ప్రస్తావన. ఇంక బ్రహ్మానందసుధాలహరిలోని కీర్తనలు చాల భాగము భగవానులగు శ్రీమద్గురుగు వేంకటసద్గురు స్వాములవారి విరచితములు. అందును తోటుకులున్నయెడల నవి నా తప్పులే కాని శ్రీవారివి కావు. ఏమన ఏతత్కృతులు ఒకచోటగాక పరిగధాన్యముల్లు కుసేయుటలో అయ్యవి నాయపరాధములేనని మనవిచేయుచున్నాడ. రెండవ

భాగములో కీర్తనలలోనేమి వృత్తములలోనేమి ప్రాణలింగశతకమట్లులనే నాయనుభవమున్నంత వ్రాసినాడ. నిందును దోషంబులు లేకపోలేవు. దోషరహితంబుగా గ్రంథమును వ్రాయ నే సర్వజ్ఞుండనుగాను. బుధవరేణ్యులు గుణమునే గ్రహించి దోషంబుల బరిత్యజించెదరని నమ్ముచున్నాడ.

జరుగు వేంకటసద్గురు స్వాములవారి చరిత్రసంగ్రహము.

శ్రీశుండును అనంతుండును భక్తజనశులభుండును నగు సర్వేశ్వరుండు భక్తహితార్థమై బందరులోని బుట్టయ్యపేటలో నివసించు జరుగు రఘునాయకులు మహాలక్ష్మమ్మ యను పుణ్యదంపతుల గర్భంబున యవతరించినతోనే పరమాత్మున కాగమచయంబులు వందులౌటచే వేదంబులే సోదరీమణులై యవతరించిన మాతృపితృ లమ్మహాత్మునకు(కలౌ వేంకటనాయకా)యను న్యాయంబుననుసరించి మాయామానుషవిగ్రహుండైన పరాత్పరునకు వేంకటనామాంకితంబొసర్చి క్రమంబుగా బుత్రికారత్నంబులకును రత్నమాంబ శీతమాంబ లక్ష్మమాంబ రుక్మిణాంబ యని నామంబు లిడికొని సాకుచుండిరి. భగవానుండు దినదినప్రవర్ధమానుండై తానవత

రించిన కార్యంబుందలంచి యస్మదాదులగు రామిశెట్టి పిచ్చయ్య తోట గోపాల కృష్ణయ్య ఉప్పుగడ్ల సుబ్రహ్మణ్యదేవర బందరులోనే అరవగూడెములో నివసించు రామోజీ యింటిపేరరుంగను. గ్రంధవిస్తరభీతిచే నందరిపేరులను వ్రాయవిగమించెదను. ఇత్యాదులగు భక్తుల ననుగ్రహించి స్వస్థానమలంకరించి రందు రఘునాయకులును జ్యేష్టసోదరియును పరమపదమలంకరించిరి. రెండవ సోదరియగు సీతమాంబ యైదువుగా సంతానవతిగాను మూడవ సోదరి సంతానరహితయు గతభర్తృకగాను నాల్గవ సోదరి సంతానవిహీనయై సుమంగలిగాను అవనిగడ్డ తాలూకా మాచవర గ్రామంబులలోను లింగారెడ్డిపాలెము పోటుమెరక గ్రామంబులలోను సుఖులైయున్న వారందు జ్యేష్టసహోదరి పరమపదమొందునాటికి వెంకటసుబ్బయ్య సూర్యప్రకాశరావులను సుతద్వయంబును ఒకసుతయు నామంబెనెరుంగను. వీరి తండ్రి రెడ్డౌతు సుబ్బయ్యనాయుడుగారు సంతానము బాల్యావస్థయందుండుటచే పునర్వివాహము గావించుకొని ఎల్లరును సుఖంబున్నవారు. భగవానుని మోసికనిపెంచిన దివ్యదేహమిప్పటికిని దరిశనభాగ్యంబొసంగుచు పతిరహితయగు సుతగృహంబున నపర్యాలం ...■ునయది. ఇది సంగ్రహము. నే[illegible] వారి చరిత ...పద్యరూ

పముగా వ్రాసినాడ. కారణాంతరములవల్ల నేనందందు గ్రుమ్మరుస్థితియం దెచ్చట బెట్టి మరచితినో జ్ఞప్తి లేదయ్యె. సద్గురుకరుణావిశేషంబున్న పునర్ముద్రణ భాగ్యంబు సమకూరినచో శ్రీవారి చరిత్రంబుతో తత్కృతులనుపొందుపరచి ముద్రింపించెద. పాఠకలోకమిందెన్నితప్పులున్నను మన్నింతురని ప్రార్థించుచూ ప్రస్తుత మింతటితో విరమించుచున్నాడ.

ఇట్లు బుధజనవిధేయుడు, గాజుల రామస్వామి.

—:o:—

పండితాభిప్రాయము

ఆంధ్రదేశమం దిదివరకెందరో భక్తాగ్రేసరు లనేకవిధముల తమ భక్తిని వెల్లడించు శతకరాజంబు లెన్నియో రచించియుండుట సర్వజనవిదితము.

తత్సంబంధశతకరాజంబు లన్నియు నెక్కుడాముష్మికాత్మకములై యలరారు చుండెనుగాని యైహికాముష్మికాత్మకములను బోధించునవి చాలాకొరంతగా నున్న వను యభిప్రాయానుకూల్యముగ నీ శతకరాజమును రచించి యా యనుమాన మును లోకమునకు దీర్చినందులకు శ్రీ గ్రంధకర్త-గారికి శ్రీ ప్రాణలింగస్వామి చిరాయురారోగ్యంబు లొసంగుగాత యని వేడుచుంటిని.

ఈగ్రంథము మిక్కిలి ప్రదలాలిత్యము గలిగియు భావపూరితమై ధారాసమృద్ధియుం డత్యంతసరళమైనదియై యొప్పుచున్నదనుట నిస్సందేహము. అక్కడక్కడ భాషా సౌభాగ్య మొనకూర్చు వ్యాకరణమార్గమునందు వెనుకబడినను భక్తాగ్రేసరులగు బమ్మెర పోతనామాత్యుడు బాణాల శివశరభేంద్రుడు మొదలగు వారిపథముననుసరించియుండెననుట యదార్థమునకు దూరముగాదు.

ఇందు వ్రాయబడిన విషయములు జాలభాగము విమర్శనాయత్తచిత్తుడై కవి వ్రాసినాడనుటకు చదువరులు సందేహించరు.

ఇక్కవి కవిత్వము ప్రయత్నమొనరించి సంపాదించినదిగాక సహజగమనముగలదియనుట శతకమందలి పద్యగమనమే చెప్పక చెప్పుచున్నది.

గాన ఆంధ్రభాషాసేవకులగు దేశీయసోదరులెల్లరును నిట్టి శతకరాజములను సాదరాభిమానులై పఠించి యైహికాముష్మిక ఫలప్రాప్తినొందెదరుగాక యనియు నిట్టి భక్తాగ్రేసరులకు చేయూతనొసంగి వీరిచే వ్రాయబడు గ్రంథరాజంబులను వ్యాప్తమొనరింతురుగాక యనియు భగవంతుడగు సప్పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచుంటిని.

ఇట్లు బుధజనవిధేయుడు,

కవిరాజ పండిత, దంతనాల నాగేశ్వరశాస్త్రి

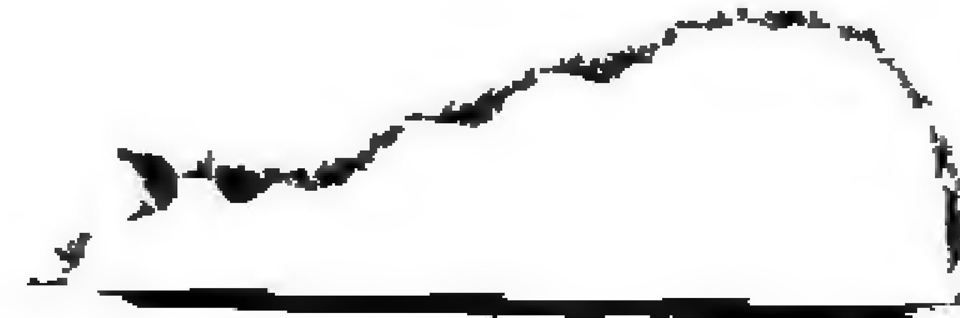

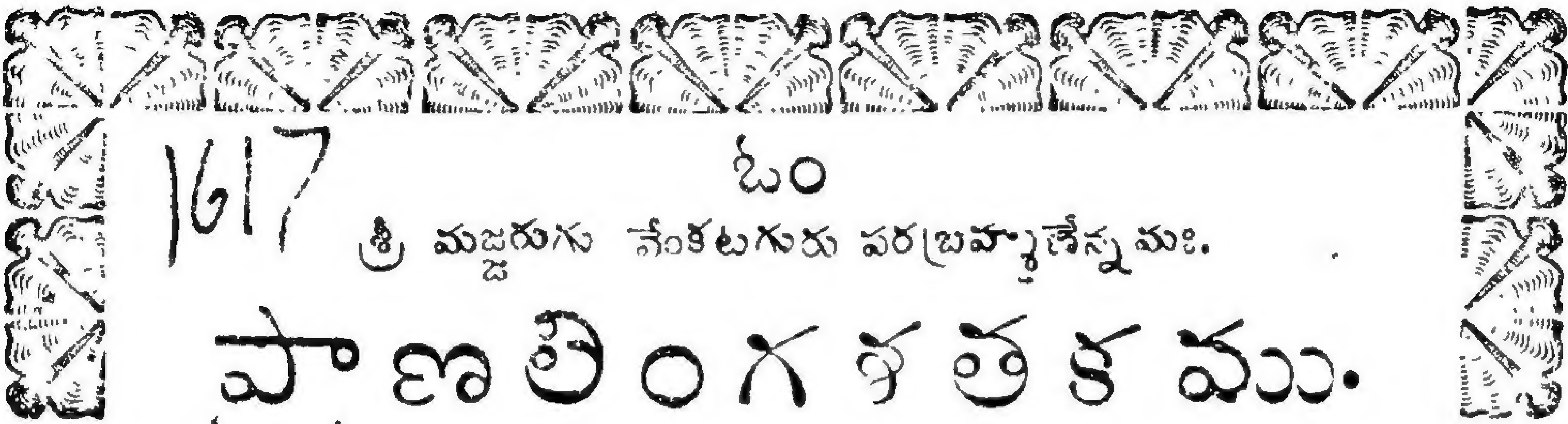

ఓం

శ్రీ మజ్జగద్గురు వేంకటగురు పరబ్రహ్మణేనమః.

ప్రాణలింగశతకము.

సీ॥ శ్రీహైమవతిలోల శివభక్తపరిపాల ♦ కరుణాలవాల శంకరసుశీల
భశితాంగసుందర ప్రణవమంత్రాధార ♦ నిగమాంతసంచార నిర్వికార
ఫణిభూషఫాలాక్ష ప్రమథగణాధ్యక్ష ♦ విమలసజ్జనపక్ష కుమతశిక్ష
జగదేకమోహన సౌందర్యవిగ్రహ ♦ సగుణనిర్గుణరూప సర్వసాక్షి
గీ॥ స్వామినీకంకితమ్ముగా నీమమొప్ప ♦ సీసశతకమ్ము రచియింతు చిత్తగింపు
మఖిలసన్మౌనిహృదయదరంగాబ్జభృంగ ♦ పరమకరుణాంతరంగ మత్ప్రాణలింగా.

సీ॥ పంచకావ్యంబులా పఠియించియెరుగను శబ్దశాస్త్రంబన్న జాడయెరుగ
లక్షణగ్రంథముల్ వీక్షించియెరుగను ♦ యక్షీణమగునీకటాక్షమహిమ
బల్కించెనాచేత పద్యశతంబిట్లు ♦ తప్పులమన్నించి దయదలంచి
చిత్తగింపుమి సదాశివభక్తవత్సల ♦ కాత్యాయనీలోల గరళకంఠ
గీ॥ ముక్తిదాయక కరుణాసముద్రభద్ర ♦ భక్తవత్సల శ్రీగురుప్రభువరేణ్య॥యక్ష॥ 2.
సీ॥ పరమయోగీంద్రుడై ధరతత్త్వరూపుడై ♦ వెలసిన వేమనార్యులను గొలుతు
సత్కృత్యలంబున కాదిపూరుషుడైన ♦ బలిసార్వభౌముని బ్రణుతిసేతు
భక్తసిప్రహ్లాదుబరిహాసింపగజాలు ♦ తంజాపురీ పెద్దదాసునెంతు
నాదినే సత్యాగ్రహంబును సృష్టించి శ్రీరామకీర్తికి చిచ్చుబెట్టి
గీ॥ షట్త్రింశంబుకసంయామి సభినుతింతు ♦ భట్టుమూర్తిపదమ్ములస్ బట్టనెంతు ॥సక్ష॥ 3.
సీ॥ భోగాఖిలమ్మును బొందుటకిరవైన ♦ సామ్రాజ్యలక్ష్మిని సరకుగొనక
పతియెదేవుండన్న భావమ్మునందున్న ♦ యర్ధాంగినైనను యాత్మనిడక
ముద్దుముచ్చటలతో మోదమ్ముసమకూర్చు ♦ కన్నకుమారుడం చెన్నబోక

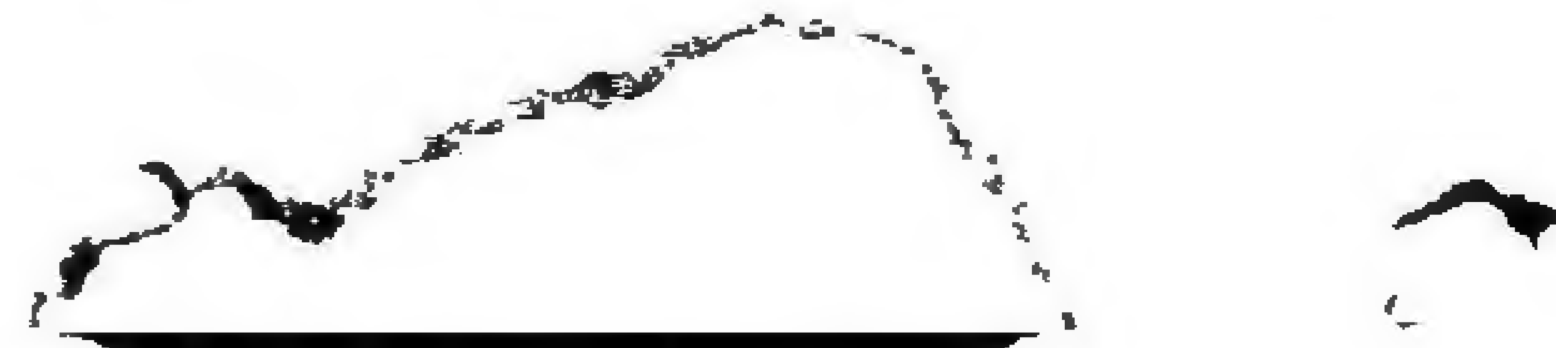

తలిదండ్రి ప్రత్యక్షదైవమ్మనుచు మది ♦ భావించి చిక్కులోఁబడక నెల్ల
గీ॥ ప్రాణికోటులఁ దుఃఖముల్ బాపనెంచి ♦ భూతదయ గుమ్మరించిన బుద్ధుగొల్తు ॥నఖ॥
సీ॥ పదియునేడబ్దాల ప్రాయమ్మునాఁడుండు ♦ తరినన్నుతనకుతా దరికిజేరి
పంచాక్షరీమంత్రభాగ్యమ్ముమరియును ♦ ఛాయాపురుషయోగ చెలిమిఁగూర్చి
కరుణించినట్టివంటి ఘనుడుమహాత్ముండు ♦ తారకదాత సద్ధర్మమూర్తి
రామినేన్యంశాబ్ధి రాకాశశాంకుండు ♦ కోటయార్యుండు సద్గురువరుండు.
గీ॥ ధరన బ్రాంహ్మణకోడూరు పురనివాశి ♦ వారిదయవల్ల నిన్ననువరుసగంటి ॥నఖ॥ 5.
సీ॥ భవశంకరా శివా పార్వతీహృదయేశ ♦ మృత్యుంజయా హరా మృడమహేశ
కామాంతకా కాలగర్వాపసంహార ♦ ప్రమథగణేశ సద్భక్తపాల
గంగా జటాజూట లింగాంగసర్వేశ ♦ రాజకిరీటయో రాజరాజ
గజచర్మధర మహాకాలసన్మునిలోల ♦ పతితపావన నామభక్తకామ
గీ॥ యనుచు సంస్తుతి ననుదినం బాచరింప ♦ కరుణవరమిమ్ము నీదుకింకరుడనౌదు ॥నఖ॥
సీ॥ కైలాసనాథాయ యుగజదైత్యనాశాయ ♦ ఫణిభూషణాయ తుభ్యంనమోస్తు
నీలకంఠాయ హేనిజభక్తవరదాయ ♦ పావకాక్షాయ తుభ్యంనమోస్తు

శశిమకుటాయ శ్రీశర్వాణిలోలాయ ♦ భవనాశనాయ తుభ్యంనమోస్తు
బ్రహ్మాదిసురవంద్య పాదారవిందాయ ♦ భద్రగుణాయ తుభ్యంనమోస్తు.
గీ॥ భావభవశూలపాణి తుభ్యంనమోస్తు ♦ పతితపావన నామతుభ్యంనమోస్తు॥యం॥
సీ॥ శరణుభార్గవిలోల శరణుసన్మునిపాల ♦ శరణుసన్నుతశీల శరణుశరణు
శరణుపావకనేత్ర శరణుదాన సుమిత్ర ♦ శరణుసుందరగాత్ర శరణు శరణు
శరణుపన్నగభూష శరణుమంజులవేష ♦ శరణుసూనృతభాష శరణు శరణు
శరణుమాయాతీత శరణు మామకదాత ♦ శరణుపాలితభూత శరణు శరణు
గీ॥ శరణుమేటిధనుర్ధరా శరణు శరణు ♦ శరణు రజతాద్రినాయకా శరణుశరణు॥నఖ॥
సీ॥ కంబుకంధర పాహి కాలాంతకాపాహి ♦ గంగాధరాపాహి ఘనుడపాహి
విమతఖండనపాహి విశ్వేశ్వరాపాహి ♦ భక్తప్రియాపాహి ప్రభుడపాహి
రామవరదపాహి రక్షకమాంపాహి ♦ శమనభంజనపాహి శంభుపాహి
విశ్వాత్మకాపాహి విశ్వరూపకపాహి ♦ విశ్వదూరగపాహి విభుడపాహి.
గీ॥ పాహిగౌరీమనోహరా పాహిపాహి ♦ పాహివేంకట గురునాధ పాహిపాహి॥నఖ॥

సీ॥ రక్షవిశ్వేశ మాంరక్ష సురాధ్యక్ష ♦ రక్షభూతాధ్యక్ష రక్ష రక్ష
రక్ష విరూపాక్ష రక్ష సన్నుతదీక్ష ♦ రాజకిరీట మాం రక్ష రక్ష
రక్ష గంగాధరా రక్షరాజేశ్వరా ♦ రజతాద్రినాధ మాం రక్ష రక్ష
యక్షేశసఖరక్ష యక్షిణబలదక్ష ♦ దక్షాధ్వరధ్వంసదక్ష రక్ష
గీ॥ రక్షమునిబాలరక్ష మాం రక్ష రక్ష ♦ రక్షవేంకటగురునాధ రక్ష రక్ష॥యక్ష॥10
సీ॥ పరులనువంచించు బద్మాషుగుంపుల ♦ పాలకంఠంబుల పాశములుగ
మతమొసంగెడిహక్కు మాయించుకోటల ♦ గూల్చు శతఘ్నులగుండ్లనంగ
సత్యమౌామిముదాచి సాగుదేవతలకు ♦ నిత్యమ్ముబంధించు నిలయములుగ
సుఖముదుఃఖంబట్లు దుఃఖమ్ముసుఖమట్లు ♦ జూపించుతమముకు సూర్యులట్లు
గీ॥ పద్యశతకంబురచియింతు పార్థివేశ ♦ కరుణదీవించుమిద్దిని కంబుకంఠా ॥యక్ష॥11
సీ॥ చెప్పాలదినుకక్క చెరుకుతీపెరుగని ♦ విధమునతప్పాలే వెదకెనంచు
బల్కుదురొకకొందరుల్కురోగంబుచే ♦ నిజమాడగారాదె నిష్ఠురమ్ము
పోరికికాల్ద్రవ్విబొడ్డుపైమశిరాచు ♦ కొనువారితోడ మార్కొనగబోను

పేడమెక్కెడిక్రిమి బెల్లంబెఱుంగని ♦ గతిమొద్దుకెటు తెల్విగల్గునయ్య
గీ॥ స్వామినీకరుణావృష్టి బారినట్టి ♦ వారుకాదనబోరు మద్వాక్యములను ॥యఖి॥ 12

సీ॥ మాది గోడసి చెప్పు మానిసి యొక్కండు ♦ యే నాది నని పల్కుపూఃయొకడు
మాల నేననునట్టి మానవుండొక్కండు ♦ యెరుకలోవాడ నని నరుడొకండు
ముదిరాచవాడ నని మనుకొని యొక్కండు ♦ జంగమనని పల్కు జనుడొకండు
దాసరి ననువాడు తా రెడ్డి ననువాడు ♦ బలిజ నంచొక్కండు భక్తుడొకడు
గీ॥ యిట్టిశబ్దార్థములను గన్పట్టిచూడ ♦ పగతులీరీతిమార్చిన నగజనించు ॥నఖి॥

సీ॥ ఆదిద్రావిడులయందన్యాయ ముదయింప ♦ నార్యసంఘముచేత నణగగొట్టి
యార్యులందక్రమం బావిర్భవింపంగ ♦ మసలుమానులవారిముంచి తేల్చి
తురకవారలు జేయు దుండగంబులగని ♦ మహారాష్ట్రులతో వారిభారమూడ్చి
యారె మరాటీల చోరత్వములుగాంచి ♦ యింగ్లీసువారిచేయిూడ్చి వైచి
గీ॥ తన్నయీలాటిపాపమ్ములరసి తుదను ♦ విలయకాలానలజ్వాలివిడతునార ॥నఖి॥ 14

సీ॥ భూదేవికెక్కట్లు పొసగించిరటవారి ♦ బొలియించుటకు విష్ణుబుట్టెనంట
గోడ్రాలుసూనుండు కొడుకులగనెనంట ♦ యిట్లంచుజెప్పాటల్ పుట్టలంట
పరమపతివ్రతా * పతిగూల్పు కోరకున్నై ♦ శ్రీవిష్ణువామెను జెరిపెనంట
పున్నెమెక్కువయైన బొలియింపదగునంట ♦ వామనుండందుకై వచ్చెనంట
గీ॥ యిట్టికతలను గల్పించినట్టివారి ♦ కెట్టి పాట్లనుగల్పించిపెట్టినావొ ॥యుష॥ 15
సీ॥ పతి 1 శిష్యునొనగూడి సుతుగన్నకామిని ♦ మరదికి సతియైన తరుణి 2 మిన్న
వాలితో రతికేళి నోల 3 లాడినరామ ♦ పంచపతుల్గల యంచ 4 యాన
యింద్రుని బొందిన యిందీవర 5 దళాక్షి ♦ పంచకన్నియలంట పంచవదన
వీరినామంబులు వేడ్కతో స్మరియింప ♦ సర్వపాపంబులున్ సమయునంట 16
గీ॥ చూడుమీ వ్రాతయందలి సూనృతమ్ము ♦ కల్లనిజముల గన్పెట్టు ఘనుడవీవె ॥నష॥

---

* సతీతులశని.

(1) బృహస్పతిదారతార (2) వాలియాలితార (3) మండోదరి (4) ద్రౌపది (5) అహల్య.

సీ॥ అర్ధిజనంబుల కాధారమగువాని ♦ ప్రతలంబునకుద్రొక్కె పాపియొక 1 డు
కత్త్రిచేతఁబూని కటికవానివిధాన ♦ కుజనుల సుజనులన్ గూల్చెనొక 2 డు
సత్యమన్మిషతోడ జనుదెంచి లోకుల ♦ కొంపలన్ గూల్చినకొంటెయొక 3 డు
హరియవతారమ్ములని వ్రాసిపెట్టిరి ♦ మతకసామ్యంబుగా ముష్కరులను
గీ॥ మొరకువారల నవతారమూర్తులంచు ♦ వ్రాశిచెల్లించిరే మందువసుధమీద ॥నఖి॥

సీ॥ అన్నన్న సౌశీల్యమడుగంటజేసిన ♦ సు 4 దతి నేలినయట్టి సుగుణరాశి
పరమేష్ఠివరమున ప్రభవించినటువంటి ♦ సతి 5 ని రాకాశిగ సలిపినట్టి
కుంభజుమన్నించి కుచ్ఛితమతిబెంచి ♦ తాటకన్ దున్మ టదేటిసతి
మునివేషమనగ వస్త్రములుదాల్చుట యదేటి ♦ తాపసవేషమ్ము దలచిచూడ
గీ॥ గ్రుడ్డివాండ్రేనుగునుముట్టి గోడబోల్ప, కన్నులున్నట్టివార లేకరణినిరో ॥నఖి॥18

---

(1) వామనుడు లేక, త్రివిక్రముడు (2) పరశురాముడు (3) దశరథ రాముడు (4) అహల్య (5) తాటక.

సీ॥ పిండమ్ము తండ్రికి బెట్టునప్పుడు గార ♦ పిండిగోవల రేగుబండు బెట్టి
యయ్యనాకాహారమైన దియ్యదె దీని ♦ నారగింపుము ప్రీతినగ దాను
యపు డహింసావ్రతంబను పాశబద్ధుడై ♦ నటులొప్పికొనిన యట్లగునుగాదె
పక్షీంద్రునకు లేడి పలలపిండము బెట్టి ♦ నపు డహింసావ్రతం బంతరించె
గీ॥ నకట హింసావ్రతంబంత హద్దుమీరి ♦ కడకు నిర్దోషులనుగూడ గాల్చివైచె॥సఖ
సీ॥ పరమేశ నిన్నాత్మభావించి తపియించు ♦ సుతుని గూల్చిన మహాశోకమంది
యాకశి దీర్చుకొనరుదెంచినటువంటి ♦ మగువను 1 ఘోరావమానపర్చి
మందలించినవారి మారణంబొనరించి ♦ దీవమ్ములెన్నియో దీయువాని
భార్యనుగొని తెచ్చి పరిభవింపని గుణి ♦ రాక్షసుండంట శ్రీరాముడేమో
గీ॥ దేవుడట వారిగొనములీతీరులంట ♦ పక్షపాతంబదియటన్న పాపమంట॥యాఖ॥ 20
సీ॥ ఆజ్ఞాతిరస్కార మవనీపతిద్రోహ ♦ మను రెండు నేరమ్ములాచరింప
దయతోడ నవ్వాని దండింపకట్టుద్రోల ♦ నాద్రోహితో 2 నేస్త మాచరించి
యన్యాయముగ వాలి నంతమ్ము నొందించి ♦ యేలనూల్చితివన్న "తాళవృక్ష

---

(1) శూర్పణఖ (2) సుగ్రీవుడు

మెందుకేఁగ తటన్న కుందురుగడ్డికన్ ♦ తీరుగా దబ్బరల్ మీఱఁబోఁగి
గీ॥ నట్టిరాముండు వైకుంఠుఁడైనరీతి ♦ యప్పకవి 1 జెప్పె సూనృతంబొప్పఁగాను । యఖి॥

సీ॥ తమ్మునిసతిఁగూడు తప్పరిఁ జూపించి ♦ వాలిని గూల్చిన వరుసఁ గోడ
నన్నభార్యఁ గూడు నన్యాయమునకునై ♦ సుగ్రీవుఁ జంపని సూటి యేమి
భరతునాజ్ఞను జేయుపనివాఁడ నంచని ♦ వాలితోఁ డుత తాను బల్కె నేర
గద్దియపై నెక్కఁగా బిల్చె నేఁగాని ♦ వనభూములకుఁ బోయి వరుసఁ బెట్టి
గీ॥ సాధులను గొట్టి దుష్టుల చంక బెట్టి ♦ కొంచు రక్షనిఁ బల్కె నాయించుకైన. ॥నఖి॥22

సీ॥ కలిమిఁ గల్గిన నారి గాడిదతోఁ గూడ ♦ నదినోము సద్వ్రతం బనుటలేమి
తోఁనున్న చెలి భర్తతో మాటలాడిన ♦ కండూతిఁ యందురు ఖలజనములు
ధని యపానవ వీడ ధన్యాసిరాగమ్ము ♦ పేదరాగంబెన్న రోదనమ్ము
తప్పు నెంచెటివేళ తనసాటి మనుజుండు ♦ వధియించు వేళఁ గో వానరుండు
గీ॥ "యిష్టమైన అమేధ్యమ్ము యింగువ నెకి" ♦ రీతిగానుండె రామయ్య నీతిఁ జూడ. ॥నఖి.

---

(1) అప్పకవీయములో కవితా మహత్త్వము చూడుము.

సీ॥ శత 1 సంఖ్యతలలున్న శౌర్యధనుండొక్క ♦ డాతనివధియింప నక్రమముగ
నవనిజతోడ రానరిగి శ్రీరాముండు ♦ మూర్ఛిల్లెనారిపుముఖ్యుచేత
జానకితానంత శక్తిరూపముదాల్చి ♦ తలలన్ని వ్రేటుకే ధరణిగూల్చి
కొన్నిశక్తులగూర్చికొని వానిరక్తమ్ము ♦ పానమ్ముజేయునప్పట్టునందు
గీ॥ భర్తగని మ్రొక్కెనట చెరఁబట్టునప్పు ♦ డిట్టిసీతమ్మశక్తి యేగట్టుజేరె ॥నఖ॥ 24

సీ॥ వహ్వారె యేతంత్రశ్రీవాణెనో పలనాటి ♦ వీరులచరితమ్ము విసుగులేక
కోడిపంటెములోన కొట్లాడు బ్రహ్మన్న ♦ శౌరియేకాదశంపుజన్మ
మదిగాకయాతని యనుగుసూనుఁడు బాలు ♦ డాలినేలక వెలయాలినేలు
నాతండు ద్వాదశంబైనట్టి తనువంట ♦ భళిభళి తప్పేమి పందిచేప.
గీ॥ కడకుతాబేలు మొదలైనకష్టతనువు ♦ లైనదప్పును మనుజులైరనుట కేమి॥యఖి

సీ॥ గౌతముసతిగాంచి కామాగ్నితప్తుఁడౌ ♦ యింద్రుండు వైరాగ్యమందెనంట
భాగవతోత్తమపథమందు నిలచిన ♦ బలిమోహినిఁ జూచివలచెనంట

---

(1) రామాయణాద్భుతోత్తర కాండగాథ

పంచిపెట్టినవాడు భక్తవత్సలుఁడంట ♦ చంద్రసూర్యులు సైగజేశిరంట
గ్రహణంబదేనంట గగ్గోనుమాతంట ♦ గారడీవ్రాతలో కడుపుమంట

గీ॥ న్యాయభాగమ్ము నీకయన్యాయమట్టు♦లేటికోనరించుహరి మైసర్భూటగాక॥యఖ

సీ॥ బలవంతముగ నన్నభార్యను 1 జెరచుట ♦ గురుపత్నితో నొనగూడు టయును 2
మునిసతి 3 నంటుట తనయను 4 బట్టుట ♦ తల్లివావిని 5 పార దరుముటయును
వెనుదన్ని 6 పుట్టిన వెలదిని పెండ్లాట ♦ గురుమూర్తి 7 తలలూడ గొట్టుటయును
తనకన్న పెద్దదా తరుణిని 8 పెండ్లాట ♦ పదుగురు 9 నొకసతిన్బట్టుటయును

గీ॥ సత్తెకాలంపుకతలంట కృత్తివాస ♦ కూడదనుటలు కలికాలకూతలంట ॥యఖ27

---

(1) బృహస్పతి మమతను (2) చంద్రుడు తారతో (3) ఇంద్రుడహల్యను (4) బ్రహ్మ సరస్వతిని (5) యముడు కుంతితోఁగూడుటయు (6) యజ్ఞుడు దక్షిణను (7) ఇంద్రుడు విశ్వరూపాచార్యులను (8) బలరాముడు రేవతిని (9) గౌతముని సుతయగు జటిలకు పదుగురుపతులు.

సీ॥ భూతహితార్థమై చేతులారగ మేని ♦ పలలంబొసంగిన ప్రభువటుండ
పరహితార్థంబుగా పాంచభౌతికమైన ♦ తనువొసంగిన తపోధన్యుడుండ
ధర్మహితార్థమై తనదుసర్వస్వమ్ము ♦ ధారవోశినయట్టి ధీరుడుండ
నర్థిహితార్థమై యర్థమేసదరిగించు ♦ కొనినటువంటి సద్ఘనుడటుండ
గీ॥ కరుకుకత్తుల గొంతులుదరుగువారి ♦ నారహరి యవతారమ్ములనుచు వ్రాసి॥రఖి॥

సీ॥ పితృభక్తివ్రతుడు బీష్ముడనెడిపల్కు ♦ మహినెల్లెడలనిండి మారుమ్రోగ
జనకునితమ్ముండు జనకసమానుండు ♦ జాయాసుతులతోడ చెంతనుండ
దేవరన్యాయమే తీరుసహించెనో ♦ భక్తివ్రతంబెందు పాడువడెనో
తాతరక్తముగాదె తండ్రిపింతండ్రియున్ ♦ వంశాంతమనుపల్కువాడనేల
గీ॥ భర్తృహారినీతితో బోల్చిపారజూడు ♦ దేవవ్రతుశీలమును యేలదెగడరాదొ॥య

సీ॥ తమ్ముండుగల్గిన తనకుచేటని తల్లి ♦ గర్భస్థపిండమ్ముగత్తిరించి
మునిసతినొనగూడి తనువెల్ల యోనులై ♦ బ్రహ్మత్యదోషమున్ ఫలముబొంది
కామ్ముకై కపటవేషమ్ముల దాలిచి ♦ సగరుయాగహయమ్ము సంగ్రహించి

మహానలనిష్ఠలన్‌మాడ్చి భస్మముజేయు ♦ దండులంజలకు గైదండలిచ్చి
గీ॥ నట్టివానికినై బలిన్‌గట్టివైచి ♦ నట్టియాతండు శ్రీమహాయిట్టువంట ॥యఖ॥ 30
సీ॥ ధర్మసంస్థాపనా తత్పరత్వముబూని ♦ శౌరిజన్మించు భూచక్రమందు
ననిపల్కువచనమ్ము లనృతమ్ముగాదోచె ♦ ననృతమ్ముగాకున్న (నాహా1వమున)
నీతిదూరంబైనచేతలు జేయునా ♦ శౌరియే తానైన సిగ్గుమాలి
దుష్పథగాములీ దుర్నయంబులనెల్ల ♦ శౌరిమెడన్‌గట్టి చెప్పినారు
గీ॥ కల్లయవతారములకతల్ గట్టిపెట్టి ♦ బుద్ధితోనిన్ను సేవింప బూర్ణుడౌను ॥యఖ॥
సీ॥ తల్పదేవత బ్రహ్మ తాపునకరుదెంచి ♦ మత్కుణాసురులు నామావశిష్టు
లెందాక గారో నాకందాక భారమే ♦ ననివేడ విధియది హరికిదెల్ప
హరినరుడైపుట్టి యాదైత్యవరులెల్ల ♦ తననుకుట్టిరటన్న తప్పు జూపి
యవ్వారిహరియించి యాతల్పదేవతా ♦ భారమ్మునంతయు బాఱద్రోలె.
గీ॥ ననెడిగతిగాదెజూడ రామాయణమ్ము ♦ గోపసూనుని చరితమ్ముగూడజూడ॥నఖ॥
సీ॥ వైకుంఠమందిరావాసులౌ వారికే ♦ గతిలేకపోయె మాకత్తిముందు
ద్రవిడదేశాధీశుడై నట్టి వానికే ♦ గతిలేకపోయె మాకత్తిముందు

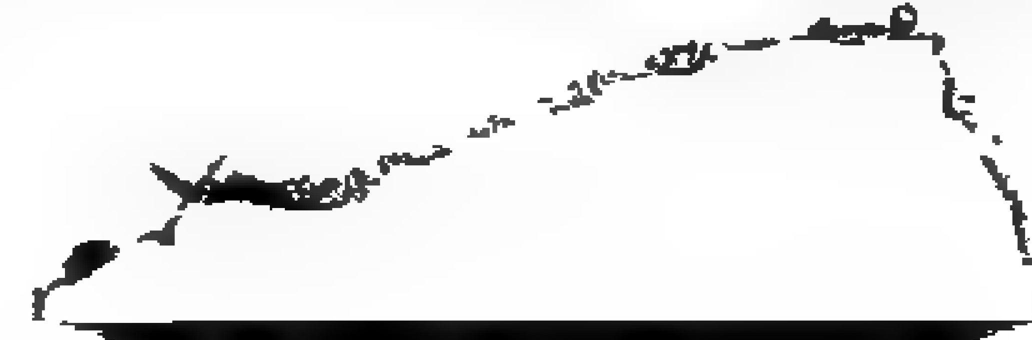

క్షితినాథుడౌ పరీక్షిత్తు కదేకీతి ♦ గతిలేకపోయె మాకత్తిముందు
పటుదానశీలుడౌ బలిచక్రవర్తికే ♦ గతిలేకపోయె మాకత్తిముందు
గీ॥ భద్రమని బ్రాహ్మణేతరుల్ భయముజెంద♦వ్రాసియుంచిరి శ్రీభాగవతముభళిర॥న
సీ॥ బ్రహ్మాండకోట్లు గర్భమ్ములోధరియించు ♦ శ్రీహరికొకకొంప జెప్పనగునె
తన్నెతానెరుగని ద్రవిడదేశాధీశు ♦ నపరాధియనిచెప్ప ననువుపడునె
కలి నిగ్రహమ్మునుగావించు నలపరీ ♦ క్షిత్తుదూరంగ నోరెత్తనగునె
పాపివాసవుద్రోలు బలిసార్వభౌముని ♦ హంతవ్యుడనికూయ ననువుపడునె
గీ॥ పరులయిస్తువు లపహరింపంగనిట్టి ♦ దొంగవ్రాతలువ్రాశిరా తొల్లిఖలులు ॥నఖ॥
సీ॥ పరమేశ నీస్వరూపంబుజూపెడిశృత్రుల్ ♦ చెరసాలలంగున జేరెనయ్య
కల్లపురాణముల్ కొల్లలయ్యెను వసు ♦ పాతంపుశాస్త్రముల్ ప్రబలెనయ్య
సకలేశనినుజూపు జాడలనరికట్టి ♦ వికటంపు శాస్త్రముల్ వెలసెనయ్య
సత్యవాక్యమ్ములు జనవిరుద్ధంబయ్యె ♦ నసృతమ్ము జనులకానందమయ్యె
గీ॥ కటకటాలోకమిటుల చీకాకుపడగ ♦ జూచుచుంటివె యీయెల్లచోద్యములను

పాత్రుఁడైనను పారుండుపూజ్యుండు ♦ పుణ్యాత్ముఁడైనను పుడమిలోన
1 సూతుఁ డపూజ్యుఁడారీతి యెట్లన్నచో ♦ పోట్లావునకు ద్విజుంబోల్చిసూతుఁ
గాడిదగతియంచు నేడిచెనొకయజ్ఞ ♦ దుష్టుఁడో గాడిదశిష్టజనుఁడొ
గాకున్న నీలాటి గౌరవంబెరుగని ♦ కూతవ్రాశినవాఁడొ నీతిమాలి
గీ॥ చేతికనువగురీతుల బూతులెల్ల ♦ వ్రాశిపెట్టిరిరాతండ్రి వసుధనిండ ॥నఖ॥ 34

సీ॥ ధర్మశాస్త్రమ్మను రథమ్మెక్కి వేదమన్ ♦ ఖడ్గమ్ము ధరియింపగల్గినట్టి
2 పారుఁడేయగతాళిబల్కినా యయ్యది ♦ స్మృతియేనటంటయాకతనువినుము
నయమపానముగూడ నాయమాస్మృతియంచు♦వ్రాయలేదదియేమొవ్రాశిరేమొ
తల్లిచెవులుగోయు ధన్యాత్ముఁనకు పిన్న ♦ తల్లిచెవులు బీరతరుసుమములె.
గీ॥ యుత్తనేలిన ముత్తవ్వయానగనేంత ♦ క్షేమమాత్రమ్మునుంగాదు లేశమైన ॥నఖ॥ 35

---

(1) శ్లో॥ దుశ్శీలోపిద్విజః పూజ్యనతు శూద్రోజితేంద్రియః॥ః పరిత్యజ్యగాం దుష్టాందు హేత్క్షీరవతీమ్ ఖరీమ్॥ (2) ధర్మశాస్త్రరథారూఢో అను శ్లోకము

సీ॥ సూతుడెవ్వాడైన ఖ్యాతిగా విత్తమ్ము ♦ గూర్చియుంచగరాదు కువలయమున
1 గూర్చియుంచినదాని కువలయేశుండెత్తి ♦ పారునకొసగుటే బాడియంట
కష్టించి సూద్రుండు కాసునార్జించిన ♦ దానికి వారసు ధరణిసురుడు
గాన్రాశినటువంటి కపటంపుశ్లోకముల్ ♦ దర్మశాస్త్రములంట ధవళదేహా
గీ॥ వాసినెత్తుకమాపైనిబూని కపటు ♦ లకటవర్ణాశ్రమాచారమంచువచ్చె ॥నఖ॥ 36

సీ॥2 కృషియువాణిజ్యమ్ము పశుపాలనాదులు ♦ వైశ్యవృత్తులటంచువప్పగించి
విప్రదాస్యమ్మును విడనాడి శూద్రుడే ♦ వృత్తినొనర్చినా రిత్తయంచు
బల్కియావెంటనే పాల్నెయ్యిదధిచల్ల ♦ లమ్మంగవచ్చు నంచానతిచ్చె
కొనవచ్చుననలేదు గోపాలనమ్ములే ♦ దెట్లువచ్చునటంచు మొంచినాడొ
గీ॥ మొరుగుమన్యు పరాశరస్మృతివిధమ్ము ♦ వ్రాకజేసుకొవలె నింకతోకబెట్టి ॥నఖ॥

---

(1) యిదియును పరాశరములోనిదేగాని శ్లోకము గ్రక్షిలేదు. (2) జిటూ పరాశరస్మృతిలోజూచిన విశదమౌను.

సీ॥ కృష్ణగోక్షీరముల్ గ్రోలి నావేదమ్ము ♦ పఠియించి నాతోనె పతితుడౌను
వెంటనే యింకొక్క కుంటివాక్యంబొందు ♦ బ్రాహ్మణస్త్రీ గూడ పాపమబ్బు
ననగనన్య స్త్రీల నౌనగూడవచ్చునం ♦ చానతిచ్చుటెగాదె యరయుమయ్య
యెవరెటువోవ నే మిటుమళ్ళి పండకొన్న ♦ న్నష్టములున్నదీయార్యవల్ల
గీ॥ సూతజాతులపైనున్న సూడుదీర ♦ వాతవేసిన రీతిగా వ్రాసెనౌర ॥యఖి॥

సీ॥ 2 గతిలేని పారుండు కాలధర్మమునొంద ♦ నాశవమ్మును మోసి యగ్ని జేర్ప
నడుగునకొక యజ్ఞమాచరించినయట్టి ♦ ఫలముగల్గునటంచు నుడివియంత
శూద్రప్రేతము కండ్ల జూచినాపారుండు ♦ మూడురోజులువాని ముట్టరాదు
యాన్వెన్క నాతని యబ్ధిసంగమమైన ♦ వాగుంగోపలముంచి వందసార్లు
గీ॥ ప్రాణాయామములనుం ఘృతప్రాశనమ్ము ♦ గూడ చేయింపవలెనంట చూడుమయ్య.

సీ॥ 3 పరతంత్రకష్టముల్ బడలేక విసుగొంది ♦ సూతుడయ్యదివీడి సుఖముగోరి
యమితమౌలాభమ్ము నార్జించునటువంటి ♦ శిల్పవాణిజ్యాది శిష్టవృత్తు

---

(1) (2) (3) యివియును పరాశరములోనివే.

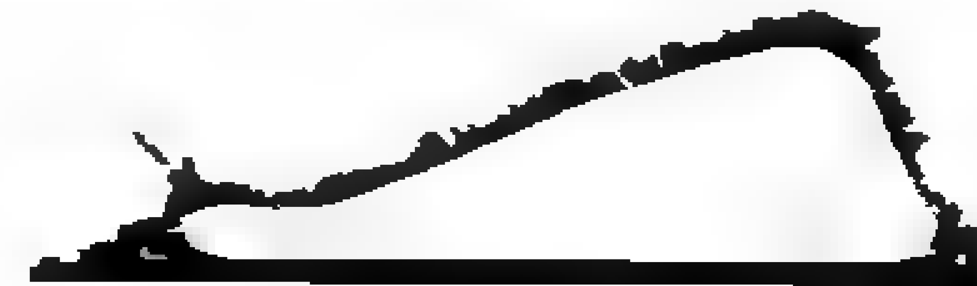

లాచరించిన శూద్రు లల్పాయువులతో న ♦ శించిబల్ నరకమ్ము జెందునంట
సుఖపడరాదంట సూతుండునీసేవ ♦ కాశిఁ పరాదంట వీసమైన
గీ॥ భళిపరాశరముని నాథుపల్కులంట ♦ గ్రాంహ్యమని ప్రాజ్ఞులగువారుగాంచనగున.
సీ॥ 4 సకలేశశూద్రులు చదువంగరాదుసీ ♦ భజనసేయుట కీసల్ పనికిరారు
ద్విజసేవలకుదక్క దేనికితగరందు ♦ తాపట్టెంత్రైన తగరువిప్ర
డెద్దివచించినా నెమరాడగారాదు ♦ కొట్టితిట్టిన యెదుర్కొనగరాదు
పారుడైపుట్టియేపాడు వృత్తులనున్న ♦ వంగిమ్రొక్కుచు నుండవలయుఁగాని
గీ॥ మందలించుటగూడ దేమానియైన ♦ విప్రరించోళిజన్ములివ్విధమునుండె.
సీ॥ వేతనంబులకునై విగ్రహపూజలు ♦ నసత్ప్రాయశ్చిత్తమాచరించు
కొనసంఘముఁ నజేప్పకొనుటయుగోపాన ♦ శేషమాచమనమ్ము జేయుటన్య
కులవృత్తులకు విప్రులలవాటుబడుటలు ♦ బహుకాలనైష్ఠిక బ్రహ్మచర్య
తలిదండ్రిశోడుల తనయులపెండ్లిండ్లు ♦ సన్న్యాసమును గూడజరుపరాదు
గీ॥ కలినిర్ణయసింధువీగతినిదెల్పు ♦ చట్టములవీడిమాపంధబట్టిరయ్య॥యఖ॥

---

(4) యువియును పరాశరములోని వే., (5) నిర్ణయసింధువు

సీ॥ తమవలెనరదేహధారియౌ మనుజుండు ♦ తమకంటె కులమున తక్కువంట
తా మెట్టిపతితులై దనరుచుండినగాని ♦ నీవువారికి మూలనిధివేనంట
యందుచేమా దైవమవ్వారలేనంట ♦ తమసేవమాముక్తిదాయులంట
కావున్న చోమాకు కాలునిపురియంట ♦ చూడు మెట్టిభయమ్ము జూపినారొ
గీ॥ నారయీయింద్రజాలమ్ము లణగకున్న ♦ మాకు తెరవేదిసీదయామహిమ మేది ॥నఖి॥

సీ॥ వేదంబులెల్లర కాదేశములు వాని ♦ నాక్రమించిన దైత్యునణచినట్టి
హరినేటికుటిలుల నణచివేయగలేదు ♦ గానవాయవతార కతలుకల్ల
గాకున్న హరిభీతిగల్గదావీరికి ♦ లేదు లేదాభీతి లేశమైన
పరులకుబోధించుపట్టున హరిభీతి ♦ స్వాంతంబునందు నావంతలేదు
గీ॥ బ్రహ్మరాక్షసుడన కూళ బాపనయ్య ♦ గాక వేరొకడున్నాడ కలియుగాన ॥లఖి॥

సీ॥ జన్నంబులనియును సంతర్పణములని ♦ గుడిగోపురములని కుంటలకని
దేశంబుపైబయల్వేరి సంసారుల ♦ పీడించి ద్రవ్యంబుకూడబెట్టి
జట్టీలవలెనున్న జన్నిగట్టులకెల్ల ♦ పొట్టలుబగులగా బెట్టువార

లన్న మో రామచంద్రాయంచు విలపించు ♦ మాలమాదిగలనే మాటవిన్న
గీ॥ దవిలికరచునువారల ద్రాచుబాము ♦ లౌర కులమనినొచ్చి మారియాగడములు.

సీ॥ జాయగతించిన శతవృద్ధుకైనను ♦ వైవాహికము సేయవచ్చునట
గర్భరజస్వలేగానట్టి నిసువైన ♦ పతికిల్ల పెండ్లాడ పాపమంట
సతిసహగమనమ్ము సల్పంగవలెనంట ♦ పతికిలేదంట యాపాడుతంట
భర్తసేవయెదక్క పరమేశ్వన్నెన్నన ♦ స్మరియింపరాదంట స్వాంతమందు
గీ॥ యిట్టిచట్టంబులను బెట్టి నట్టివెల్ల ♦ ధర్మశాస్త్రమ్ములట వాటితగులబెట్టు॥ యఖి॥ 46

సీ॥ ఉపనిషత్తులనెల్లనూక్చి పెంటలబోసి ♦ పక్షపాతమ్ములేర్పరచి వ్రాసి
శ్రుతిధర్మములమాపి స్మృతిధర్మములజూపి ♦ తిక్కపురాణముల్ కూర్చిరయ్య
కల్పనాకథలవిగాలించి గన్గొన్న ♦ ధర్మంబనడిమాట దలపరాదు
యేరీతి వ్రాసిరో నేమంచునెంచిరో ♦ చేసులెట్లాడెనో జెప్పలేను
గీ॥ భ్రాంతదయమాలినట్టి సూత్రమూరు ♦ లెట్టినరకంబునొందిరో యెరుగదరము॥ యఖి॥

సీ॥ తోకలోనొక్కండు 1 పీకెలోనొక్కండు 2 ♦ భుజములందొక్కండు 3 బుట్టెనంట
కుండలోనొక్కండు 4 బండలోనొక్కండు 5 ♦ వీపునందొక్కండు 6 వెలసెనంట
నీళ్ళయందొక్కండు 7 నిప్పులందొక్కండు 8 ♦ తొడగుండనొక్కడు 9 దూకెనంట
కుక్కకొక్కండును 10 గుజ్జును కొక్కండు 11 ♦ గాడిదకొక్కండు12గలిగెనంట
గీ॥ యిట్టిపుట్టుకలన్నమ్ముటెట్టులయ్య ♦ దొంగవ్రాతలు నే వాటితోంగిచూడ॥నఖ॥48

సీ॥ గట్టునకొక్కతె 13 మట్టిలోనొక్కతె 14 ♦ తొడనుండియొక్కతె 15 బొడమెనంట
నగ్ని హోత్రమునుండి యవతారమొక్కతె16♦ కాలియందొక్కతె17గలిగెనంట
కన్నుల ముక్కుల కాళ్ళ కర్ణంబుల ♦ కుండల కొండల గుండములను

---

(1) వాలి. (2) సుగ్రీవుడు. (3) పృథుచక్రవర్తి. (4) అగస్త్యుడు. (5) వీరభద్రుడు. (6) వేనుడు. (7) భీష్ముడు. (8) దృష్టద్యుమ్నుడు. (9) వైశ్యుడు. (10) శౌనకుడు. (11) అశ్వద్థామ. (12) గార్గేయుడు. (13) పార్వతి. (14) సీత. (15) ఊర్వశి. (16) ద్రౌపది. (17) గంగ.

మనుజులుబుట్టునా మాయప్రాతలుగాక ♦ ప్రాజ్ఞజనంబులాపథముగనరు
గీ॥ సత్యనియనితిపూర్తిగాజంపివైచి ♦ దొంగప్రాతలు ప్రాశిరాతొల్లిఖలులు॥యఖ॥

సీ॥ శశియును ధన్వంత్రి క్షీరసాగరమందు ♦ జన్మించినారని జెప్పియొకట
నత్రిపుత్రుడు చంద్రుడాచంద్రవంశమ్ము ♦ వాడు ధన్వంత్రీయన్ యేడుపొకట
వనజసంభవుమేనివలన గల్గిరి నాల్గు ♦ జాతులువారంచు జెప్పియొకట
హద్దుమీరినవారి నాంత్యులోపలబెట్ట ♦ వరిలెజాతులన్ వచనమొకట
గీ॥ యేదియిందు నిజంబనియేర్తుమయ్యా ♦ కల్లబొల్లులుమితిమీరి కొల్లలయ్యె ॥సఖ॥

సీ॥ కలలోవరించినకాంతు డల్పాయుష్యవంతు ♦ డంచెరిగియు పంతమూని
యతనినే పెండ్లాడి వెతలవన్నిటికోర్చి ♦ కాలుని మెప్పించి కాంతునకును
యత్తమామలకును నలతలితండ్రుల ♦ కసువులక్షులు సూనులమర జేసి
సామ్రాజ్యభోగముల్ సహగనార్జించిన ♦ సావిత్రిసాధ్వియే సత్యముగను
గీ॥ సత్యవత్యాదులనుగూడ సాధ్వులంచు ♦ వ్రాశియుంచిరదే మంచివరుసతోనా॥యఖ

సీ॥ ధర్మసూక్ష్మములంట ధర్ముని యుత్తరువంట ♦ విటకానివరమంట వీనులంట
యోనులందులనుండి సూనునిగనెనంట ♦ కేస్వాత్వ్యమున కెగ్గు గల్గదంట
పాపపుణ్యమ్ములపాలించు ప్రభువంట ♦ తండ్రిగూడినదాని దవిదెనంట
వాని గల్గినవాడు ధర్మజుడంట ♦ గురువధకనంతి ...న్న గూడునంట

తే॥ కుంతిసావిత్రియొకట నా...నంట ♦ ధరిచిత్రాంగి జేసిన పాపమేమొ ॥యఖి॥

సీ॥ ధర్మయుగంబుల తెలిపంగులకుముందు ♦ తనయులిద్దరటంచు దాశరథికి
బల్కెవశిష్టుండు బలెమంచిమాటయే ♦ తనసుతుల్ నూర్గురు తనదుముందె
విలయంబునొందిన విధముకు కారణం ♦ భేత్రాదుతపముచే గల్గినారొ
యెంతమున్నెందరాగిబిజచ్చిరి ♦ ముదిలేతచూడను మ్యాత్ముపరయా

గీ॥ గా వివేకహీనుల కనులుగప్ప ♦ గా లిఖించిన సారశికతలుగావె ॥యఖి॥ 55

సీ॥ సన్మార్గులగుకవుల్ సత్యమ్మునందంచు ♦ పాదు...ల్చిన నేమిఫలముగద్దు
విషకలితాన్నంబు విధమునవుద్యాది ♦ గ్రాహ్యంబుగాకుండె కాలకంఠ
వర్ణాశ్రమాచార ...తమనాపేర ♦ పరులకొంపలుద్రవ్వి పాడుజెట్టు

స్మృతులంట యవ్వానిచెప్పచోద్యము పక్ష ♦ పాఠంబులటుజూడు ఫాలనేత్ర

గీ॥ సమరసంబున నటులైన సమయునేమొ ♦ సేద దేరుదుమయ్యా మాబాధదప్ప॥నఖ॥

సీ॥ అయికమత్యంబనే యార్భాటమొకవంక ♦ తిక్కజాతులగోలలొక్కవంక
సత్యాగ్రహవ్రతము సాగించుటొకవంక ♦ యెక్కుడేమనునీల్గు లొక్కవంక
భోగత్యాగమ్మును బోధించుటొకవంక ♦ వక్కలాకులదొంగ లొక్కవంక
నిక్కమేబల్కుటల్ నేర్పుటలొకవంక ♦ టక్కుకూతలబోధ లొక్కవంక

గీ॥ పాలు నీళ్ళును గలిపిన పగిదిగాక ♦ నీరుతైలమ్ముగలిపిన తీరుదోచె ॥నఖ॥ 55

సీ॥ కరకుతురకలంచు కరుణదూరగులంచు ♦ పలలభక్షకులంచు పాపులంచు
మాలనంటినసీట మయిలబోవునటంచు ♦ తురకముట్టినవరకు నరుకమంచు
తెలిపెడివారల తెలివికాశ్చర్యమ్ము ♦ మాలని గని దవ్వుద్రోలువాడె
సాహెబుగానైన నరసకురానిచ్చి ♦ సకలమర్యాదలున్ సల్పుచెప్పి

గీ॥ నటులసేయరు హిందువుల్ కుటిలమతిని ♦ చెప్పినదివారిమతములో చేతగలదు.

సీ॥ మాలమాదిగలైన మాష్టీనివాఁడైన ♦ నేహీనకులుఁడైన నెవ్వఁడైన
ఖల్మాషునెడివారి ఘనమంత్రమునుజెప్పి ♦ పాత్రుఁడనవానికి బోనమిచ్చు
సాహేబనుచుబిల్చు సాటివానిగఁదేల్చు ♦ సుప్రయోజకుఁడైన సుదతిగూర్చు
నప్రయోజకుఁడైన నాదరించునె కాని ♦ యాంతులోపలబెట్టి యణఁగఁగొట్టి
గీ॥ జన్మశతములకైనను చేవరానిరీతి ♦ మార్చరుగదవారినీతిఁజూడు ॥మఖి॥
సీ॥ దేశంబునందున్న దాసులతిలకించి ♦ జాతిభేదంబుల జాడలరసి
మతభేదములఁగల్గు వెతలనన్నిటిజూచి ♦ యారీతినే స్మృతు లమరఁగాంచి
యిచటనేర్పిరెగాని యింగ్లీషువారలు ♦ స్వయముగావారేమి చేయలేదు
యిప్పటికైన నాతప్పునుసవరించి ♦ కొనియెల్లజాతుల కూడదీసి
గీ॥ కొనకు మూర్ఖత నేమనుకొనగవచ్చు ♦ నీతిదూరగులగు వారిచేతలిట్టి ॥యఖి॥
సీ॥ అధికారమున్ననాఁడాయుధమ్మునుజూపి ♦ కపటంపుశాస్త్రమ్ము లిపుడుచూపి
యీయవ్యమాస్వాతంత్ర్య మపహరించినవారి ♦ కైకమత్యమ్ము నేఁడపసకమ్ము
గానియేదేరీతి గల్గునో తెలియదు ♦ జాతిభేదమ్ము లాసమయరాదు
కడకుమాపైనున్న కఠినచట్టములన్ని ♦ యాచంద్రతారార్క మగుచునుండ
గీ॥ వలయునికనెట్లు లోనగూడవచ్చుతండ్రి ♦ మాటలకుతల్లి కూటిలోమారుతల్లి

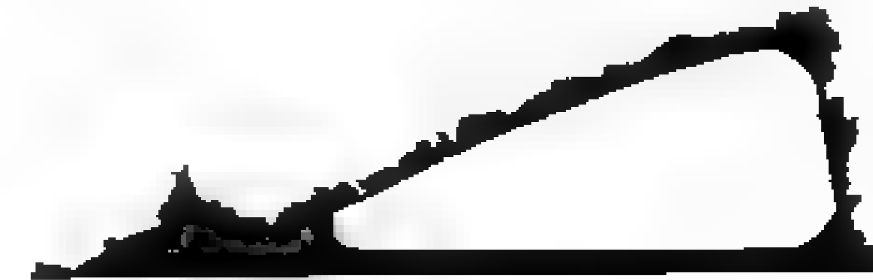

సీ॥ కులభేదములుగల్గు పలుదౌష్ట్యములుబోయి ♦ కులములన్నియు నేకకులముగాఁగ
మతభేదముల సూడుమాని దేశజులెల్ల ♦ పరమేశ త్వద్దాసపటలిగాఁగ
బలయుతుల్ దుర్బలుల్ బహాటముగనొక్క ♦ నాయమేగన్గొని హాయిఁజెంద
భూతదయాది సద్బుద్ధులతోనెల్ల ♦ మానవుల్ కట్టుగా మనెడివేళ
గీ॥ నవుడుస్వారాజ్యమనునది యబ్బునట్లు ♦ కరుణదయ సేయు మందాకకడగద్రోలు॥
సీ॥ ఆత్మవత్సర్వ భూతానియనెడిపల్కు ♦ పరులకుబోధించు పట్టులందు
పెరమానధనములే తెరగులాగుదుమనే ♦ గుట్టులవ్వారల పొట్టలందు
సర్వమ్ముబ్రహ్మమస్ జాడబొంకులయందు ♦ మొక్కుడేమను నీల్గుడొక్కలందు
ధర్మసత్యమ్ములా తాలుకూతలయందు ♦ భీతిగల్గించుటల్ చేతలందు
గీ॥ సాంబయీలాటివారితో సఖ్యమేల ♦ నీవెరుంగనిదున్నదా నిఖిలమాదు॥
సీ॥ ద్రావిడార్యులు తొల్లిధరణికై పోరాడ ♦ కుటిలులై యార్యులన్ కులమువారు
ధర్మబాహిరమైన దారులన్నిటబడి ♦ జయపురంబెల్లెట్లొ జేరిరాజ్య
మా నాక్రమించి యమానుషకృత్యమ్ము ♦ లొనరించిశత్రుల ఘనతడంచి
క్షుద్రులంచనిముందు శూద్రులంచనివెన్క ♦ పేరులుపెట్టి యాక్రూరులిట్టు
గీ॥ బెట్టియుంతట విడువకపట్టివ్రాసి ♦ రకటసిగ్గుయుచిత్తులై వికటవ్రాత॥లక్ష॥

సీ॥ బీదసాదలనెల్ల వేధించుపనియాడ ♦ బాయకగుడుచు తత్ఫలములాడ
భక్తులనవమాన పరచిదూరుటలేడ ♦ నార్తులైకడుశోక మందుటాడ
దొంగభక్తినటించి దోచికొనుటలేడ ♦ కోతలపాల్బడి కుందుటాడ
పరకాంతలనుబల్మి భంగపరచుటలేడ ♦ యశిపత్రవనసౌఖ్య మందుటాడ
గీ॥ పట్టినిందలపైబెట్టి వదరుటేడ ♦ మొట్టికొర్రుల దిగవేయు మొరగుటాడ॥య॥
సీ॥ యిల్లాలు గంజికైయల్లాడుచుండంగ ♦ కులటాంగనా పాలుగ్రోలుచుండె
పేదలదయబెంచు సాధురిక్తుండయ్యె ♦ కడులోభినుడయ్యె కాలకంఠ
కొండెపుఁబూజ్యుండయ్యె కోపిదుడడుగంటె ♦ న్యాయమన్యాయమై యలరుచుండె
మహిమంబుచమరెక్కె మాన్యునిచెడనాడె ♦ తిమ్మిబమ్మిగమారె దివ్వెలారె
గీ॥ నారసిమహిమంబెన్న నలవిగాదు ♦ కొండబెండయ్యె మరిబెండుకొండయయ్యె
సీ॥ పదిమంది లక్షాధిపతులను దోచినా ♦ యొకలక్షగల సానియొకతెలేదు
ప్రైవేటుగానుండి పదియూళ్ళుదోచినా ♦ భాగ్యవంతుండొక్కపక్షిలేదు
దారిదోపిళ్ళెన్ని సారులుచేసినా ♦ వెనకేసిబాగైన విధవలేదు
గురువులైదేశముల్ దిరిగిదోచినగాని ♦ మరుపూటకున్నట్టి నరుడులేడు
గీ॥ జూచుచుండియు నీలాటిచోద్యములను ♦ మానజాలరుగద తృష్ణమహిమగాదె

సీ॥ పిచ్చివాఁడౌఁగాక పెంకెవాఁడౌఁగాక ♦ దున్నయౌఁగాక శ్రీ యున్నఁజాలు
కష్టాత్ముఁడౌఁగాక దుష్టాత్ముఁడౌఁగాక ♦ గాడ్దెయైనను కల్మిగల్గఁజాలు
జూదరియౌఁగాక సోమరియౌఁగాక ♦ విధవయౌఁగాక రో వెలయఁజాలు
కుష్ఠువాఁడౌఁగాక కుంటివాఁడౌఁగాక ♦ కోతియైనను లచ్చిగూడఁజాలు
గీ॥ భాగ్యముండినచో పేడివానికైన ♦ కన్నెనిచ్చెద రిదియేమి కర్మమయ్య ॥యశు॥ ॥
సీ॥ ధర్మచావడి తండ్రి నిర్మించుచుండంగ ♦ కొడుకు లంజకు మేడ గూర్చుచుండె
జనకుఁడారామమ్ము ఘనముగా వేయింప ♦ సుతుఁడు దారులు గొట్టుకూరుఁడయ్యె
బాబు దేవునిభక్తి పరవశుండై యుండ ♦ తనయుండు మదిరమ్ము త్రావుచుండె
సబ్బసాధుల సేవలాచరింపుచునుండ ♦ కొమరుండు దొమ్మరి గుడిసెనుండె
గీ॥ నౌరభళిభళి విపరీతమావహిల్లె ♦ జూచుచున్నావ యీలాటిచోద్యములను ॥యశు
సీ॥ గురుపుత్రునకు నిల్వగుడిసెయైనను లేదు ♦ మేదినిఖలునకో మేడగద్దు
కడులోభివానికా కల్మిచేకూరెను ♦ దారిద్ర్యదశ లెల్లదాతకబ్బె
పాపాత్మసఖునకా ప్రాతినిధ్యంబబ్బె ♦ నభిమానధని నైచ్యమనుభవించె
చాడిగొండికి నేయి శాల్యన్నమోనగూడె ♦ రాగిసంకటిని విరాగి మెక్కె
గీ॥ కడకుచూడగ నరులకు కసవుబెట్టి ♦ కూడుమృగపశువుల కొనగూర్చెదేమొ ॥యశు॥

సీ॥ పరమాత్మనీలోన బ్రకృతియాదినిగల్గి ♦ త్రిగుణంబులతో మాయ దేజరిల్లి
భూతపంకమును బుట్టించియీచరా ♦ చరములునిర్మించి జగముబెంచి
నీసడలేమిచే నిష్ఫలంబగుటకు ♦ చింతింపనీనీడ జేర్చిసర్వ
సాక్షిగానుండియు సర్వంబునీవెయై ♦ యున్ననీమహిమల నెన్నదరమె
గీ॥ సగుణనిర్గుణరూప నీసాటినీవె ♦ గాకచూపింపు మొక్కని గలిగియున్న ॥న॥

సీ॥ ఎవరయామీరలు ఏలింగబలిజను ♦ నేపూరయామీది? మొల్లమంద
యింటిపేరేమి ? యాగంటివారందురు ♦ తమనామధేయమ్మ ? శివుడటంద్రు
కోటీశ్వరుండంద్రు కోటయ్యయందురు ♦ కోటప్పయందురు కోవిదాళి
యాత్మగౌరవమన్న నణువైన నెరుగని ♦ నరులకునీనీతి గరుపరాదె
గీ॥ చెప్పుతోగొట్టి పంపు వెంకప్పయేల ♦ జెప్పకుండెనటన్న నేజెప్పలేను॥నఖ॥

సీ॥ మనుసంతతౌటచే మనుజులమనిచెప్పి ♦ మాలనిగనిదవ్వు దోలువారి
సర్వమ్ముబ్రహ్మమన్ జూడబోధింపుచు ♦ నెమ్మితగ్గులజూడ లెన్నువారి
పైదాహుయాహమే పైగంబరాదమ్‌కు ♦ యనిపల్కి కాఫరాయనెడివారి
నొకచెంపగొట్ట వేరొకచెంపజూపింపు ♦ మనిచెప్పి సమరమ్ము కంపువారి
గీ॥ జూడస్వార్థప్రియత్వమ్ము జూడలిట్టు ♦ లుండుగాబోలు ననిదోచుచుండెనయ్య॥య

సీ॥ డొంకలౌనదులయ్యె ద్రోవలౌముండ్లయ్యె ♦ చెరువులాదిబ్బలై చేనులయ్యె
భావులౌపాడయ్యె ప్రభులుతస్కరులైరి ♦ దాతలో కాలుని దూతలైరి
పుణ్యస్థలంబులౌ పణ్యవాటికలయ్యె ♦ గజములెల్లను మాలకాకులయ్యె
నాత్మస్తవంబులౌ యంతటమెండయ్యె ♦ పరనింద దేశ సంభరితమయ్యె
గీ॥ ధర్మమార్గమ్ములడుగంటి దుర్మదాంధ ♦ తమములెల్లడ వ్యాపించెధవళదేహ ॥య॥

సీ॥ కరకంఠలోకోప కారార్థమైబుధుల్ ♦ పీఠమ్ములొకకొన్ని బెట్టియుందు
భూతదయాది సద్బుద్ధిమంతులజేర్చి ♦ యధికారమిచ్చెననాదియందు
రానురానాపీఠ రాజమ్ములీనాడు ♦ కుక్షింభరణనొప్పు కూళజనుల
కాశ్రయంబైయుండు టవలోకనముజేసి ♦ తామదేరీతిగా ధనముగూర్చు
గీ॥ కాంక్షమెయిదేశమంతట కల్లపీఠ ♦ జాలముద్భవమయ్యెనో శమనశమన ॥య॥

సీ॥ గడ్డమ్ముబెంచుక ఘనయోగిననియుబ్బి ♦ తబ్బిబ్బులన్గాయుధగిడియొకఁడు
తారతమ్యముమీరి ధన్యాత్ములౌవారి ♦ కారుకూతలుఁగూయు కర్కుఁడొకఁడు
కల్లులొట్టెమ్ముద్రావి కైపెక్కనంతట ♦ వీధులదొర్లాడు విధవయొకఁడు
గంజాయిచెడత్రాగి కన్నుమీదికిద్రిప్పి ♦ చూడుగోదేవుండనే యధముడొకఁడు
గీ॥ ధరణిలోపలనీనతద్రష్టలెల్ల ♦ దేశికస్వాములై బయల్ దేరిరయ్య ॥య॥

సీ॥ దయసత్యశౌచముల్ దవ్వయినచో మోక్ష ♦ పదము లేదను బుద్ధభక్తుఁడొకట
యేసునాథునినమ్మ దోషముల్ క్షమియించి ♦ పరరాజ్యమొసగునన్ పాదిరొకట
ఖుల్లాచదువకున్న కాఫరేసుమిరస్కాల్ ♦ మతమెంశరణ్యమన్ మౌల్వియొకట
లింగమేసి ప్రాణలింగమ్ము త్వరపడి ♦ లింగధారణమనే జంగమొకటముగాను
గీ॥ తరిమివీపులు తెగగాల్చు గురువులొకట ♦ సత్యమతమేదొ దానినే సాటుమయ్య॥

సీ॥ నీవొక్కరుండవే నిఖిలశరణ్యుఁడ ♦ సర్వశ్రేష్ఠుఁడవన్న స్వామినీవె
వెలుగులన్ వెలిగించు వెలుగన్న గానీవె ♦ కంటికి రెప్పట్లు కావు నీవె
కలిగింప వెలిగింప మలిగింపగను నీవె ♦ సర్వలోకములకు సాక్షి నీవె
నిర్వికల్పుండవు నిష్ప్రపంచుండవు ♦ నిర్గుణబ్రహ్మంబు నీవె తెలియ
గనగనజ్ఞానగాఢాంధ ♦ కారమొనవి నిన్ను దెలియంగనీయదో నిష్కలాత్మ॥యఖి॥

సీ॥ గురునాజ్ఞమీరుచో నరకంబుగలదని ♦ యెరిగి జీవులపైని కరుణవశత
తనశాశ్వతానంద ధనముచూరనొసంగ ♦ దుర్గతికింతైన దుఃఖపడక
గోపురంబెక్కి సద్గోప్యమౌ తిరుమంత్ర ♦ రాజమ్మునే యతిరాజుసాటె
పారునిన్ పంచముల్ బాహాటముగనొక్క ♦ తీరుజూచిన యట్టి సారగుణుఁడు
గీ॥ నైన రామానుజుని మతంబొక్కటకట ♦ పాయఖానొనర్చిరొ పాపమతులు॥య॥

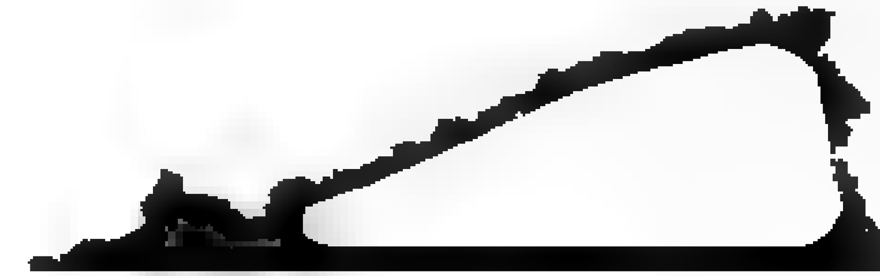

సీ॥ కంచుకోత్సవములు ఖలరాసక్రీడలు ♦ నందెన్ని మోయుల తందనాలు
శేషమ్ములవి యెంచి చెప్పనసహ్యమ్ముల్ ♦ పంచనులమ్ముల భక్షణములు
మిథునకైంకర్యమ్ము లధమప్రసాదముల్ ♦ గోపగోపికల దుర్గోష్ఠిజాలు
తల్లిపిల్లలమధ్య తగనట్టి కేళులు ♦ పశితాళసంబంధు ప్రియతమంబు
గీ॥ అన్ని లెక్కించి జెప్ప నాకనువుపడదు ♦ బహుళహూనీచ పనులట్టి ప్రబలెనయ్యా ॥
సీ॥ శిష్యులసలయించి దాస్యుల వెలయించి ♦ కరుణదవ్వుగ బంచి కఠినమొంచి
తస్కరులను జేర్చి దాతలబోకార్చి ♦ సత్యమ్ము నొంచి యసత్యమొంచి
మానినులను యావమానాగ్నిలో గాల్చి ♦ పొంచివీరుల గూల్చి బుద్ధిమాడ్చి
భక్తసంఘమ్ముల బరిమార్చగా ఘోర పాపమ్ము వేధింప భయము గల్గి
గీ॥ శరణుమాం రక్షయనుచు నీచెంత జేరు ♦ పాపిసేవితి వంట యో భక్తవరద॥ ॥యఖ
సీ॥ ఒక గుడికట్టించి వాకదండము బెట్టి ♦ నారాయణుండనే పేరొసంగి
నవకోటిలింగార్చనావిధి సల్పిన ♦ వాని మష్టునిజేసి నైచినావు
సిదాసజనులను నిర్మూలమొనరించు ♦ దుష్టజనాళిలో దూరినావు
పరుల గొంతులుగోయు పాపాత్ములను జేరి ♦ శివసీదుభక్తుల జొడినావు
గీ॥ రోసు బల్కుటగాదిట్టులెంచి చూడు ♦ వ్రాసిరాకీతి కవులెల్ల వసుధనిండ. ॥నఖ॥

సీ॥ సాధుదూషకుఁడను సన్మార్గదూరుండ ♦ ననృతవాదియును ఖలాత్మకుఁడు
తస్కరమూర్తియు ధర్మాంతకుండును ♦ ఘోరదంభాలాప కుచ్ఛితుండ
వేసగాఁడను మహామోసగాఁడను త్రాగు ♦ బోతును చెడుదున్నపోతుసముఁడ
మరియాదకడఁద్రోల నూహేంద్రజాలియు ♦ కుగుణినై యదబ్బరల్ గూయునట్టి
గీ॥ మనుజునకుతల్లిదండ్రులైమహిని వెలయు ♦ వారితొలిజన్మదుష్కర్మఫలముగాదె॥నఖ
సీ॥ పరధనంబుల కాసపడి వంచలన్బడి ♦ విలపించుచున్నట్టి వెర్రులార
సకలేశుఁడగు నన్ను సరకుసేయక దీన ♦ తతినేడిపించుదుర్ దైత్యులార
ఉపకారులనువీడి యపకారులనుగూడి ♦ కష్టంబులొందు నికృష్టులార
దీనులౌవారల హీనతఁబొడగాంచి ♦ కరుణబెంచని మహాకఠినులార
గీ॥ పరులకుపకార మొనరించి బాగుపడుఁడ ♦ టంచువచియించుమయ్య లోకాధినాథ॥నఖ
సీ॥ లోకంబులెల్ల నీలోనబంతులమాడ్కి ♦ తిరుగుచున్నట్టి యీతీరుజూచి
నింగిబారెడిపక్షి నేలఁబ్రాకెడి చీమ ♦ సైతము నీయాజ్ఞ సల్పజూచి
హరుని యానతిలేక నాకులల్లాడవన్ ♦ పెద్దలువచియించు శుద్ధినెంచి
శివునాజ్ఞలేనిదే చీమైన కుట్టునా ♦ యనియెడి లోకోక్తి నాలకించి
గీ॥ నోరులేనట్టి ప్రాణులఁగ్రూరచూపు ♦ చూతువేగాని నీకు[illegible]డరేమి. ॥నఖ॥౧౫

సీ॥ [illegible] మృత్యువు రేపు తప్పనిసరియని ◆ యెరిగి యెవ్వఁడు వేడెనేలియాను
[illegible] బట్టుటకునై దాయాలు వెదకంగ ◆ చేరజీరినయట్టి ధీరుఁడెవఁడు
ఁలువనగొట్టి యాతులువలు యీాలెచే ◆ గ్రుమ్మ తద్బాధచే సొమ్మసిల్లి
వీరు చెసెటిపనిఁ యేరెరుంగరు స్వామి ◆ జాలితోఁ జూడుమీా బాలకుల స
గీ॥ టంచునిఖిలేశ ప్రార్థన మాచరించు॰సాత్వికాగ్రణి యేసును సన్నుతింతు ॥నఖి
సీ॥ నిన్నెరుంగని మహానీచాత్ములకునెల్ల ◆ దహనసంస్కారముల్ దగునుగాని
నీసేవ కాశించి నిన్నదిధ్యాసించి ◆ తన్నెరింగినతోనె నిన్నుఁగన్న
ధన్యాల కేటికి దహనసంస్కారమ్ము ◆ లారోగ్యవంతున కౌషధమ్ము
నిప్పింతుననువాఁడు మెప్పెగాఁడా భువి ◆ రోగబాధితున కేలాగునైన
గీ॥ మందొసంగినవాఁడె సూమనుజుడనగ◆తిక్కబుర్రలు యీాదారి ద్రొక్క.లేరు॥నఖి
సీ॥ పూజింపదగినట్టి పుణ్యాంబొనర్పిన ◆ తనువు కట్టెలజేర్చి తగులబెట్ట
గా వెట్టి వారలు కట్టల న్బొదుచుచు ◆ కాల్చుచేఁ పరువంట గరళకంఠ
తల్లి గర్భమువంటి ధరణిని నిక్షేప ◆ మాచరించుట మహానీచమంట
ఆయాత్మపరమంద నఘు సేవవిధి యుంట ◆ శివశివాయేమని చెప్పవచ్చు
గీ॥ కూళతాశత్రుసంఘమ్ము గురుపులయిన ◆ కతననేగద యిట్టిదుర్గతులుగల్గె. ॥నఖి॥

సీ॥ దేశమం దెల్లెడ దిరిగి వేసారితి ♦ నింపూకయినను లాభ మెఱుఁగ నైతి
పూర్వాపరములన్న బొత్తిగా నెఱుఁగని ♦ కూళల సేవించి బేల నైతి
నైహికసుఖములం దాసక్తిని వహించి ♦ పరమేశ నీసేవ మఱచిపోతి
తెక్కులాడుల మాయచిక్కులఁ జోబడి ♦ తండ్రి నిన్ మనసున దలచ నైతి
గీ॥ నక్కటా కాలమెల్ల నిట్లయ్యె వ్యర్థ ♦ మేమి యొనరింపఁ బోల్పదు స్వామినాథ॥నక॥

సీ॥ నాయసంబట్టుల హేయంబులకు లొంగి ♦ పరపీడముల దిని బలిసినాఁడ
సిగ్గులనుబట్టి నుగ్గాడు కుటిలుల ♦ పాదసేవలలోనఁ బ్రబలినాఁడ
సత్యధర్మములన్ జంపివైచిన మహా ♦ పాపుల సఖులెన్నొ బల్కినాఁడ
నభిమానమును బట్టి యొవన్ని పై బడగొట్టి ♦ వైతక్కలాటలకా దనిసినాఁడ
గీ॥ నెందులోనైన నానంద మందినాన లేదు లేదయ్య లేశమున్ లేదు లేదు.॥నఖ॥౭౬

సీ॥ దాస్యమ్ములొనరించి హాస్యమ్ముపాలయితి ♦ గాని సుంతఫలమ్ముఁ గాంచ నైతి
ద్రిమ్మరినై కొంత దేశమ్ము తిరిగితి ♦ గాని సుంతఫలమ్ముఁ గాంచ నైతి
భట్టుల్ము పాపుల ప్రస్తుతుల్ జేసితి ♦ గాని సుంతఫలమ్ముఁ గాంచ నైతి
మోసముల్ దీయించి వేసముల్ వేసితి ♦ గాని సుంతఫలమ్ముఁ గాంచ నైతి
గీ॥ కాలమెల్లను స్వామి యీకరణి బోయె ♦ నేమి సేయుదు సద్గురు స్వామి యింక॥నఖ॥

సీ॥ బాడబులాకల్లు పాటలుబాడిరి ♦ యీశిగల్ మిముజేసు జాడగనిరి
భరణముల్ క్షత్రియుల్ భక్షింపుచుండిరి ♦ పారులేధర గొప్పశూరులైరి
సానికులంబెల్ల సంసారులగుచుండ ♦ కులస్త్రీలు స్వైరలై వెలయుచుండె
గాయత్రీజపమును గావించె శూద్రుండు ♦ హాళికత్వము బాపనయ్య నల్పె
గీ॥ నారభూభాగముబిధ్లు యబ్ధిభూమి ♦ గాగ మారును యనుభీతి గల్గెనయ్య॥యః॥
సీ॥ వేటగానికి దయ వెలకామినికి కూర్మి ♦ జారున కొకరామ యరికిప్రేమ
లంచగొండికి స్త్రైయాలత్యమ్ము దుర్మార్గ ♦ వర్తనునకు పుణ్యవాంఛితమ్ము
ఖ్యాతశీలురకెన్న సూనృతవ్రతమును ♦ త్రాగుబోతుకు మనస్థైర్యమొండు
తస్కరునకు నీతి ధర్మహంతకు ఖ్యాతి ♦ కుమతికి తమభీతికువలయమున
గీ॥ గలుగదెన్నడు గలిగినా నిలుచుటరుదు ♦ బాపురే లోకవృత్త మిప్పగిదినుండె॥నఖ
సీ॥ మా కటాక్షంబుచే మహిభాగ్యవంతులై ♦ విలసిల్లినటువంటి విమతజనము
బీదసాదలనెల్ల బాధలుకొబెట్టి ♦ భక్తులచెడదిట్టి పారగొట్టి
పాపులగుమిగట్టి బందిపోటులుగొట్టి ♦ పరకాంతలన్ చెరల్‌బట్టి యెల్ల
ప్రాణిహింసలొనర్చి పాంథులబరిమార్చి ♦ ఫలభూరుహంబులు పాడొనర్చి
గీ॥ లోకమెల్లను యిటులెచీకాకుగాగ ♦ జేయుచున్నారలటుకూడు చెనటిజనులు॥యఖ

సీ॥ పూజింపదగినట్టి పుణ్యాత్ము దేహమ్ము ♦ మంటలపాల్సేయ మంచిదంట
కటికియొజ్జల కాళ్ళ కడిగిన పితరులు ♦ పాపంపు చెరనుండి బాయునంట
పత్రపుష్పాక్షతల్ భావ్యమ్ముగాదంట ♦ మాలవారలపోల్కె మంచివంట
ఘూళాత్ములా దున్నకుర్రలగుంపుకు ♦ మనబోతుగురువు యుమామహేశ
గీ॥ తండ్రి నీసేవ జేసిన ధన్యుమేను ♦ పూడ్చిగట్టెడ మరియాద పుణ్యమూర్తి ॥యుఖ
సీ॥ కామమా వ్యాకకాల్చుచునున్నది ♦ క్రోధమా నిలువునగూల్చుచుండె
లోభమా సుంతయుఁ లాభమివ్వనిగయ్యె ♦ మోహమా దరిలేని దాహమిచ్చె
మదము కన్నులమ్మ [illegible]గాని గదుముచునున్నది ♦ మచ్చరంబోమించి పిచ్చు బెరిగి
క్రూరకృత్యంబుల తాదుమారుగ జేయువలెనని ♦ బోధి పవచ్చె జూడు
గీ॥ మెట్టులీమదు భవవార్ధి యిట్టినేను ♦ గట్టిదయ యాన నోడ మెట్టకున్న ॥నఖ॥96
సీ॥ తెరవ మోమన్న చో తేరిచూచెడికండ్లు ♦ సాధుదర్శనమన్న సంతసిలవు
రంకుకూతలు వినన్ శంకనొందని చెవుల్ ♦ గిరవ! నీస్తుతులన్నకూలవందు
తప్పకూతలె కూయనొప్పుచుండును నోరు ♦ యూశనిస్తవమన్న మూసిపెట్టు
నంగనా చోంగన్న చెంగలించెడు జిహ్వ ♦ స్వేచ్ఛేషమనగానె శోలగిచనును
గీ॥ బాపురే యింద్రియములనేకాపు లిట్టు ♦ లుండగ రాజు ఘుండగాకుండునెట్టు॥లఖ

సీ॥ ఆహము విసర్జించి యభిమానమున్ద్రుంచి ♦ కామాది శత్రులకడగబంచి
యాశపాసలుద్రెంచి మోసవృత్తులడంచి ♦ గర్వమ్ముకుంచి సత్కరుణబెంచి
యింగితమ్ముదలంచి యీషణమ్ములనొంచి ♦ రాగమ్మునదలించి రక్తిగాంచి
పరమాత్మునిన్నెంచి భక్తితో సేవించి ♦ నీవె తానను పాటి నిశ్చయించి
గీ॥ యున్నవారలు భువినిన్ను గన్నవారు ♦ నిన్ను గనకొన్నవారలేమన్నవార ॥లక్షి॥
సీ॥ వైద్యమ్ము హరికథల్ వల్లెకట బేరమ్ము ♦ కవితన్ము గానమ్ము కలిపినీలు
పగటి వేసమ్ములున్ బడిబెట్టటయు నాల్లు ♦ కొంగులు ముడివెచికొనట బల్ల
గ్రుద్దుటయుగా రైతు కూలినౌనర్పుట ♦ కోర్టులో కొల్వు టోల్ గేంటు కాపు
పశువుల గాయుట పనిలేక తిరుగుట ♦ యాచనాదు లవిక నెన్నొకలవు
గీ॥ పాడుసంసారము నకిన్ని పాట్లుబడితి ♦ నన్న శివశివ! సౌఖ్యమ్ము సున్నయయ్యె ॥నక్షి॥
సీ॥ భవరోగములద్రోలు పరమౌషధము నీ ♦ పదిరెండు మాత్రలు ప్రభువరేణ్య
పరమవైరాగ్యసత్పథమందునిల్పు నీ ♦ పదిరెండు మాత్రతో భక్తవరద
సర్వలోకాతీత సరణిజూపించు నీ ♦ పదియారు మాత్రతో పరమపురుష
పాశజాలమ్ముల బరిమార్చు నీదివ్య ♦ బోధామృతరసమ్ము భోగిభూష
గీ॥ యెల్లమందుల క్షేమమున్ గలవుగొల్ల ♦ కాదు భవరోగహారమందు గానరాదు॥నక్షి॥

సీ॥ మూడుమేనులుగాక మొదలును తుదిలేక ♦ వెలుగుచున్నట్టి యావెలుగు నీవు
నీవె నేననునట్టి నిశ్చయంబగుసూక్తి ♦ దయచేసితివి మహాధన్యతముడ
నైతినిగాని నా కయ్యది శాశ్వతం ♦ బగునట్టి వరమిచ్చి యాదరించు
నేడుగల్గిన తెల్వి వీడునేమోనని ♦ భయ ముద్భవంబయ్యె భవమహేశ
గీ॥ వెరువవలదని కరము నాశిరమునుంచి ♦ యభయహస్తమ్ము దయచేయుమయ్య నాకు
సీ॥ సకల భూతములు మీసారూప్యముగ నెంచు ♦ ధీరులే మాంసంబు దినుచునుండ
నిన్నరుంగనికూళ నీచాతినీచుండు ♦ పిశితాశనంబన్న భీతివడునె
తండ్రిత్వతాత్కారుణ్య తత్వమ్ము చవిగొన్న ♦ వారలే ప్రాణుల వధనహింప
సోదరునసిగూల్చి వాదితరులవేయు ♦ కఠినాత్మకేరీతి కరుణగల్గు
గీ॥ తామె తామను తత్వజ్ఞతతికె ముందు ♦ జీవకారుణ్యమును దయసేయుమయ్య॥ యా
సీ॥ సప్తదుర్వ్యసనముల్ సమవర్తికడకీడ్వ ♦ కరుణపాపాత్ము నేకరణిజేరు
కరుణదూరంబయిన కఠినాత్ముకేరీతి ♦ ప్రాణిహింసను మానుభాగ్యమబ్బు
ప్రాణిహింసనుజేయు పలలాశి కేలాగు ♦ తావకాంఘ్రులయందు ధ్యాసగల్గు
తావకాంఘ్రులభక్తి దవ్వైనవానికి ♦ భవరోగముల నెట్లుబాయునయ్య
గీ॥ బహుళయోనుల జన్మించి బాధలొందు ♦ గాక కడతేరుమార్గమ్ము గలుగబోవ॥ దఖ

సీ॥ ప్రాణముల్ దీయక పలలమేగతియబ్బు ◆ గతప్రాణి దేహమ్ముగాదె పీన్గు
పీన్గుల మెసవుటే పిశితాశనంబెన్న ◆ వారె పిశాచముల్ వసుధనెల్ల
ప్రాణికోటులకును ప్రభువైననరజన్మ ◆ మెత్తినందుకు ఫలంబెగ్గులేక
పైశాచికంబైన పలలంబు మెసవుట ◆ కరుణాదవ్వైన కతనగాదె
గీ॥ కరుణయెడమైనవానికి గలదెముక్తి ◆ ఘోరనరకాగ్నిలోపల కూలుగాక ॥సఖ॥

సీ॥ ఫాలనేత్రము గంగ పాములు రేరాజు ◆ డమరుకశూలమ్ము నుమను మరియు
గజదైత్యుతోలు వ్యాఘ్రాజినమ్మును ముగ్గు ◆ తనయుల ప్రమథుల దవ్వుజేసి
కొనినన్ను గావగా కువలయాంబందున ◆ నరరూపమెత్తితో పరమకరుణ
జరుగు వేంకటగురుస్వామి వంచెంచితి ◆ పరమేశ్వరుడవ మాంపాహినీదు
గీ॥ భక్తవాత్సల్యమెంతని ప్రస్తుతింతు ◆ దేవదేవపరాత్పరా దీనబంధు ॥యశ॥

సీ॥ కరుణాలవాల వేంకటగురునాథనన్ ◆ కరుణింప నీకన్న ఘనులులేరు
భక్తవత్సల! నాదు పాపమ్ములనుదోల ◆ గల పుణ్యులెందునీకన్న లేరు
పరశివాననుబట్టి పావనునిగ జేయ ◆ నెక్కడనీకన్న దిక్కులేరు
పరమేశ! నీదివ్య చరణముల్ నమ్మితీ ◆ మరుగుజేరితి నన్నుకరుణనేలు
గీ॥ కొనుటనీభారమది నాకుకొదువలేదు ◆ పరమపదనాథ శ్రీగురుప్రభువరేణ్య ॥య॥

సీ॥ దశవిధేంద్రియములు తనకులోబడగానె ♦ యేకాదశీయటం చెనుగవలయు
నంతస్సుఖతనెల్లి యాత్మారాముండైన ♦ నుపవాసమనుచు నూహింపవలయు
నాకీర్తిమరువని దదియెజాగరణమ్ము ♦ గానెంచిగురురాజు కరుణతోడ
బల్కినద్వాదశి పారాయణముసేయ ♦ నదియెద్వాదశి పారణనగబరగు
గీ॥ నిదియెయేకాదశీ వ్రతంబిపుగాను ♦ తెలియజెప్పితివా దయాకర దేశికేంద్ర ॥య

సీ॥ సంసారమనదొడ్డ సరసిలోవసియించు ♦ మకరియే మోహంబు మాయతృష్ణ
దాహబాధకులోంగి దరినున్నకోలనికి ♦ జీవుడనగజరాజు జేరగానె
మోహామనమకరి యాదేహియాజీవుని ♦ పట్టిపీడించగా పరుని నేడ
కరుణాంతరంగుడై గురునాధుడైవచ్చి ♦ యాత్మైక్యమనుచక్ర మమరబాప
గీ॥ మోహమనునట్టి మకరినిర్మూలమయ్యె ♦ నంతజీవుండు దేవుడై చింతబాసె ॥య

సీ॥ ధర్మశాస్త్రములలో మర్మముల్ నేర్చుక ♦ పాపమ్మునదలించు పనినటుంచి
కూటసాక్ష్యమ్ములం ఘాటగాబోధించి ♦ కోర్టులకెక్కించి కొంపగోడ
యమ్మియెసంగినా యడిచాలదనివారి ♦ పట్టుకశోధించి భయతనించి
వాకొనసూకొనక వశముగానటువంటి ♦ కృత్యమ్ములన్ మాన్పినత్యనియతి
గీ॥ క్రీడకేలకునేర్పి సంస్రీతివారి ♦ నరకబాధల దోలగించు పరమపురుష

సీ॥ మంగళంబాద్యంత్య మధ్యశూన్యంబౌచు ♦ నున్నట్టి హేసుప్రసన్నలింగ
మంగళంబయ్యు యుమామానినీలోల ♦ భవభంగధవళాంగ భావలింగ
మంగళంబఖిలేశ మామకహృదయేశ ♦ దుష్టాటవీకీలయిష్టలింగ
మంగళంబిదెగొను మహాదేవసాంబనీ ♦ భక్తినొసంగుమా ముక్తిలింగ
గీ॥ మంగళముసంగమేశ్వర లింగనీకు ♦ మంగళముమల్లికార్జునలింగనీకు ॥న॥ 110

ఇది

శ్రీమజ్జగురు వేంకట సద్గురునాథాంతేవాసి గాజుల రామస్వామిరచిత

ప్రాణలింగశతకము

సంపూర్ణము.

ఓమ్

శ్రీ గురుభ్యోన్నమః

బ్రహ్మానందసుధాలహరి

1. శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మా గురోర్విష్ణు గురుర్దేవో మహేశ్వరః। గురుసాక్షాత్ పరబ్రహ్మం
తస్మై శ్రీగురవేనమః॥

2. శ్లో॥ అఖండమండలాకారం । వ్యాప్తంయేనచరాచరం తత్పదందర్శనంపుణ్యాం ।
తస్మై శ్రీగురవేనమః॥

3. శ్లో॥ మన్నాథజగన్నాథా।మద్గురో శ్రీజగద్గురో మమాత్మాసర్వభూతాత్మా ।
తస్మై శ్రీగురవేన్నమః॥

కన్నడ ఆట.

1. దేశిక దేవా దాసోహం బావా । దాసుని బ్రోవ దర్శనమీవా ॥ దే॥
యేమనజాల యీమహిబాల కాముని కోల కనుగొనజాల ॥ దే॥
సత్యము నీవు అసత్యము నేను నిత్యముగాను నెరనమ్మినాను ॥ దే॥
సంసారమెల్ల సాక్షి నావల్ల చేయించుచల్ల జేసెద కొల్ల ॥ దే॥
పరలోకమేను పాడు జేసినాను ధరయందు లేను గురుని దేను ॥ దే॥
కామినిగాను కాంతపై లేను సామిని నేను యేమనరాను ॥ దే॥
దేహముగాను దేహిని నేను దాహము గోరి దరి జేరినాను ॥ దే॥
దేహికిదాపు దేహము బాపు దాతనీకు రేపు దెచ్చెద చాపు ॥ దే॥
యేమందునయ్యా యెవరు లేరయ్యా యెక్కడ జెయ్య యెందు నీవయ్యా ॥ దే॥
తల్లివి నీవు తండ్రివి నీవు దాతవు నీవు దైవము నీవు ॥ దే॥
వున్నది కోయ్యి వుపదేశమియ్యి చల్లని చెయ్యి తలమీద వెయ్యి ॥ దే॥
వెంకటయోగి రంకుల త్యాగి బొంకులు వాగి పోను బైరాగి ॥ దే॥

తోడి ఆట.

౨. యేమిటో నేనెరుగనైతిని యిన్నాళ్ళవరకూ స్వామి నేనని గాననైతినీ

కామిగానే గాచియుంటిని సాముజేసి సగముచెడితిని భామముం
దరభావిలోబడి యేమిజేసిన వూరకుంటిని ॥యే॥
తల్లిగర్భము జేరుకుంటీనీ తొమ్మిదినెలలీ కల్లయుగమును గానకుంటీని
యెల్లలోకములందునేను కొల్లగాచచ్చుచునుపుట్టితి తల్లిదండ్రులెందరైనది
యెరుగజెప్పజాలని నేనేమిటోనే నెరుగనైతీనీ॥
బాలప్రాయము బాగజూచితినీ బందరూపురములో బాలుడానై యాడుకుంటీనీ
మాయజాలములోనజిక్కి మాయమయ్యె జనులజూచి
చాలగాభయమొంది సద్గురుబాలుడానై తిరుగనేరక ॥యే॥
కామక్రోధము దెచ్చుకుంటీని కొన్నాళ్ళవరకూ కామినులపై కాంక్షగొంటీని
నామనీమము లెరుగనేరక నాసికములో నడువనేరక
రామరామయనను బూనక రాముడెవరో గాననేరక ॥యే॥
వన్నెమీరిన గురునిజేరితిని కొన్నాళ్ళక్రిందట అన్నియాశలు అమ్మివేసితిని
దున్నపోతుచిన్నెలన్ని ధూళిజేసికొట్టితిన్ని వన్నెగాసద్గురునివాక్యము
విన్నతోడనె నన్నుగాంచితి ॥యే॥
ఆత్మలోపల హరిని వేడితినీ సాత్వికముచే ఆత్మనాత్మకు హరినినేనైతి

ఆత్మనందుడు సాక్షి నేనే యాత్మననుచూ అంతుదెలియక పింతగానే
జరుగువేంకట యోగినంచని యెరుగజేసితి ॥యే॥

సీసా॥ ఉపదేశమంచని యుర్విలో ప్రజలంద రపదేశముడుగకే యాడుచుంద్రు
కృపలేనిగురువుల నుపముగాగొని ।సత్య। తపముసాధించ బోయ్యేరు
నెపమూలువెదకే యుపమూలె సేయుచుందూరు
యజపగాయత్రిబట్టి భుజగములేవగొట్టి సుజనూలచూపునట్టి
రజనూనుదీసిసత్య ॥తపము॥

సీసా॥ రాముకనామంబుచే రంజిల్లుజనులెల్ల రాముకనిగనలేక రాజులౌని
యేమిటోయీమాయ యీమహీజనులంత॥ రామూనిజూచియుందురే
కామామమరచి నీమాముతోడనుందురే యేమియునెఱుగనట్టి
రాముూనిపేరుబట్టికామాక్రోధాలుకాళ్ళదన్ని పొమ్మ్యేటివేళ
రాముూనిజూచి యుందూరే.

నీలాంబరి అట.

విడువరోరి అకారం ఉకారం మకారం ఇదియేరా సాకారం సాకారం సాకారం ॥వి॥ వ్రాయరోరి నకారం మకారం శకారం యకారం వకారం జయ

పూరా ఓంకారం ఓంకారం ఓకారం ॥వి॥ అడుగరోరి కకారం చకారం టకారం అడిగివినగదరోరి జకారం ఇకారం ణకారం॥వి॥కోరరోరి తకారం వకారం యకారం కోరిపొందగరోరి నకారం మకారం ॥వి॥ లేమరోరి ఖకారం భకారం ఠకారం లేనిచోటుమెట్టుడు మకారం యకారం సకారం ॥వి॥ చేయరోరి సకారం హకారం ఓంకారం జరుగు వేంకటయోగీ నకారం మకారం హకారం ॥వి॥

కళ్యాణి ఆది.

కాలమె బ్రహ్మకాలమె విష్ణుకాలమె శివుడని కూలరయా ॥కూలినచోటను బాలసుగనుగొని యాలలు యాల పాడరయా ॥కా॥ కాలము వరిషాకాలము శీతాకాలము వేసవి మూర్తులయా కాలంచక్రం కాఫలుమూడు రజఃసత్వ తమోగుణములయా ॥కా॥ మూడుకాఫలూ ముఖ్యముగా యీమూలబంధముకు కావిలయా మూటినిజూచీ మూటినిబాసీ మూలప్రకృతినిమానరయా ॥కా॥ వత్సరమ్ము ఓంకారంబైతే వానిలో వానిని గానరయా వచ్చినవారము వచ్చినట్లుగా వచ్చే మార్గము వీడరయా ॥కా॥ వర్షాకాలం బ్రహ్మపట్టణము వేసవికాలం కైలాసం వైకుంఠంబే శీతాకాలము వట్టిభ్రమలనటు నెట్టరయా ॥కా॥ పంచభూతముల తోడను కాలముపాడు ప్రపంచము జేసెనయా పంచాక్షరములు పఠనజేసిలయా

ప్రపంచనడతలు మానరయా ॥కా॥ చక్రమెనాదం చక్రమెబోధం చక్రమెసాధం చిత్రమయా చక్రముదెలియక శౌరినిగూశే ముక్కలమూకల కందనయా ॥కా॥ రేపు మాపులను బయలెగుకలకు గూపురేఖలనిచూడయగయా రేపే మాపు మాపే రేపు రూపేమాపు జేయరయా ॥కా॥ మూడుఆకుల చక్రముంగోపల మురికి ముచ్చటలుమానరయా మూలముదెలశీ మూడుఆకులను ముక్కలుగా తెగనరుకరయా ॥కా॥ పదిచరణంబులు బాగుగజదివీ బాహ్యాంతరములు తెలియరయా బాంహ్య బాహ్యము వెంకటయోగికి బహుదూరంబని తెలియరయా ॥కా॥

నాదనామక్రియ - అట.

ఏమీలేదేమో యున్నదిరా అదియేమీయునరాకనూ యేకమైనదిరా ॥ఏ॥ అంతుమొదలులేకున్నదిరా దానినంటబోతె లేదు ఇదిగోయున్నదిరా ॥ఏ॥ దండకారణ్యమున్నదిరా దానినిండా వెన్నెలగాచి యెండిపోయినదిరా ॥ఏ॥ పండువక్కటి పండినదిరా దానిపగులగొట్టితే అయిదుగింజలున్నవిరా ॥ఏ॥ చూచితే చిత్రమున్నదిరా అదిచూడనివారికి నేత్రమొందుకురా గోచిపాతైన దొరకదురా వాచావైరముమాని నీయచలముగనరా ॥ఏ॥ పుట్టలో పిట్టాయున్నదిరా దానిపట్టబోతే జెట్టచేతికున్నదిరా కట్టివేశితె కర్మవిడురా ఇట్టివట్టిమాటలుజెప్పే దిట్టయెవ్వాడురా ॥ఏ॥ అయిదుపాములు

ఆడుకొనురా అట్టిఆటలాడించేటి ఆడమున్నదిరా అంగములతో దాగున్నదిరా దాని నాటలో వోడించే జాణమెవ్వడురా॥ఏ॥ చిలుకలు పలుకుచున్నవిరా వాటిపలుకులు వినబోతే వలికిదగ్గరరా మెలుకపిల్లిని జంపుగదరా దానికులుకుజూచితె తళుకు తళుకువన్నెలురా ॥ఏ॥ అంతటనిండియున్నదిరా అది చింతవింతలులేక చెలగుచున్నదిరా రంతూలు మెరుగకున్నదిరా బలవంతూలువచ్చి నాభయములేనిదిరా॥ఏ॥ఆశలెల్లను బోయెగదరా యీశువాసముదెలిసితే నాశదూరమురా వాస వసుతు లెరుంగనురా దీనివాసము వేంకటదాసు లెరుగునురా ॥ఏ॥

కళ్యాణి - ఆట.

చదివే చదువును విడువరా చదువునుదెలసి చదివేచదువును చదువరా॥ చదివేచదువును విడచి సన్యాసిమార్గమున కదరుచునాలుక వదరుకూతలుమాని ॥చ॥ నాదమె బ్రహ్మమురా నాదమె విష్ణు నాదమె యీశుడురా యేదిరా యీమూడు లోకములలోకర నాదమువించి వినోదముజెందను ॥చ॥ యేమిలేనిచోటను యేమో పుట్టె యేమొ యేమో అమెను. యేమిలేనిచోట నేమిపుట్టనేలేదు పుట్టలేదను యోగి పుట్టచచ్చెగాని ॥చ॥ వచ్చెపోయెదారిలో వనమున్నాది బొచ్చులందురు భువిలోను మచ్చరమణంచి సీహెచ్చుసూపముజూచి ఛీ!ఛీ!ఛీ! యనుచూ చీవాట్లుజె[illegible]కొరకూ॥

॥చ॥ వేటబయలుదేరరా ఈటెయెత్తి కాల్లకుక్కలజాపరా యేటియొడ్డుకుబోయి యెర్రమ్రానుయెక్కి దీటైనపండూను నోటగరచేకోరకు॥చ॥ప-చవన్నెలమేడలో పట్టె మంచం పడుచుపంచినజాడలో యెంచివెంకటయోగి పంచూచుచున్నాడు సంచితముగ దానిపంచజేరేకోరకు ॥చ॥

శ్రీరాగము - ఆది

నేనన న నేనన న నేనన న అనుకో జీవా నేను నీవూ యేకంబైతే నీవేనేన నుకో॥ పాములేనిపుట్టలోన పండుందీదెఖో జీవా భావముపోదోలే భక్తిమార్గమూ కనుగో॥నే॥ మరుగులేనిచెట్టుమీాదమొగ్గ మొలదదుగో జీవాభావమనేచీరగట్టిముసుగు బెట్టనుకో ॥నే॥ ఇంద్రియమ్ముల్ము యీాడ్చేవాని యీాడునీవనుకో జీవా యింద్రియ మ్ముల వెదకి వానిసివిడితె నేననుకో ॥నే॥ సాకారమునకు సంబంధించే చర్మనీవనుకో జీవా సాకార నిరాకారమ్ములకును సాక్షినినేననుకో ॥నే॥ గురుడనయెరుగని కూళ జనంబుల గుర్తేనీవనుకో జీవా గురుడేహరుడని గుణములగూల్చిన గురుడనునేననుకో ॥నే॥ నాలుగుమాటలు నయముగనడిపే నరుడేహరుడనుకో జీవా నాలుగురోజుల నట నభ్రమిసే నాట్యమునీవనుకో ॥నే॥ ఆశచేత తనఆత్మనుదెలియని వాడేనీవనుకో జీవా ఆత్మనుదెలసిన జరుగు వేంకటయోగిని నేననుకో ॥నే॥

నాదనామక్రియ - ఆట.

గంగాయమునా నదులలో మునగరా దానిరంగైన మేడలో రాజ్యమేలరా గం॥ అంగనామణి యాటలాడునురా దానిబంగారువీణలో పలుకులు పదిరా ॥గం॥ రంగుభారతిపై గానున్నదిరా బంగ్రుదాగేటియోగికి భావియున్నదిరా చెంగుప్రూడితె చెయిబట్టుకొనురా చెంగుప్రూడే సాధనదెల్పే సద్గురువిగనరా ॥గం॥ మేడకెటు జూచినా యేడేమెట్లు జాడదెలియక యెక్కితే కోటీతప్పోల్లు నీటుగాంద్రండదరికి యివేపాల్లు ఝూటమాటగాదిదిచూడు వేదమందిల్లు ॥గం॥ ముద్రభావముతో ముందుబట్టు శ్రద్ధాపద్ధతులను దెలసీ యావలికినెట్టూ భద్రమైన షణ్ముఖముద్రబుట్టూ ముద్రబుట్టీన మునులు ముప్పదిమూడుకోట్లు ॥గం॥ అయిదుమందిరములలోనసుండూ అయిదు అయిదైదులిరువదియైదులోనుంచూ షైనువీడితెకర్మముబందూయింతమర్మము దెలియక యెవరి-నిందూ ॥గం॥ యెందుయెందు వెదకిననేమిలేదు గురిజెంద నేరనినరుడు కాలినాబోవూ అందియుందానివారికి వాదుసాదమందే సంపూర్ణము సరిగానుగాదు ॥గం॥ కోరికోరనికొలువు గొలువారా కోరికోరనికొలువులో కోటిసూర్యులురా షాక్షారానినచులు మూడటరా యేడుదాటితె యేకాంతనాపమేనటరా॥గం॥ రాజు

లేనట్టిరాజ్యం త్రికూటం రాజులేనట్టిభూమియు రాజ్యమెట్లవురా యోగరాజే వేంకట యోగివినరా రాజ్యమేలెడిపద్ధతి రాజుచేగనరా ॥౧౦॥

నాదనామక్రియ - అట.

జాబు జాబు యోగులకెల్లబాబు జాబులోని జవాబునబాబు॥జా॥ అంటే యింటని యోగికిపెండ్లి అంటి యింటాని వస్తువులతనివేసుళ్ళి ఆదరముగూడి యత నింటికెళ్ళి పంటపండించే పద్ధతి యాతనిచేగిల్లి కొండారామెతిరిగొ స్వామువళ్ళి ॥జా॥ పంచవన్నెకన్నె లైదుగురట పంచ పంచ విధములుగాను పాడుచుందురటా యెంచ శక్యముగాని నాదమటా పొంచిచూచేవారలకెల్ల మంచిమీదనటా సంచివూడితే సరిగా నుండునటా ॥జా॥ చిత్రాచిత్ర మేళములిర వైనైదు చిత్రాచిత్రమేళములాలో చేరున్న వైదు పాత్రమెరుగని పాపులకుతైదు నేత్రమున్నంతమాత్రానేయేమీసైదు యాత్రలన్నీదిరిగిన యిదిలేదు సూత్రమెరుగనివానికి సులభముగాదు ॥జా॥ పెండ్లి కూతురు పెనుమంటజేరు త్రాడుదెంపిన యోగికి సరిలేరీ లేదుకొండ్లుమూతలు బడవేసి చూడు గండ్లుగడచి గంగానదిలో స్నానములాడు ॥జా॥ యెండీయెండాని వారలే రండి దండివాడు వెంకటయోగి దాసూడటండి దండగేమీమనకు రాబోదండి నిండు వేషకత్తెలోను పోదామువదండీ॥జా॥

శ్రీరాగము - అట.

పనికిమాలిన పంటబండే పాడుకోటకుచేరరో పునఃదెలశీ పూరుజేరి తనికీ జేసుకచావరో కోటమూలనకోటిపుణ్యాలు దీటుగానున్నారురో పాటబాడే భామలందరు పగలుచుక్కలుగాంచరో ॥ప॥ యింటిలోపల కంటినడుమను ఒంటిచిన్నది జూడరో కంటిలోనని కన్నుదెరచి చన్నగుడిచేదెరుగరో ॥ప॥ సాధుజనులను సాగదీసే చవితియొకటున్నాదిరో బాధవచ్చును బోధవింటేరాదు సద్గురునాదురో ॥ప॥ సూటిగానేచూపుజూచీ యేటివాడ్నుకుజేరరో బాటతప్పితెబంకబూసులు బాబుకోపముజేసురో ॥ప॥ ఆపదాదేపాపమున్నది ఆపకనుగాలిచరో అవరానిపొంగుబొంగును ఆకులనుదిగమ్రింగరో ॥ప॥ బోధజెలిసేబొమ్మలోపల భోగుభోగుసగోడురో బాధవీడును సాధనలచే గాధలోబడబోకురో ॥ప॥ వాదుజెప్పిన జరుగు వెంటమోగి వరుడే పరుకురో సాధులైనబోధకులకు నాదువార్తలుజెప్పరో ॥ప॥

ముఖారి - ఆట.

మాటిలోనేచూడరా దీనిసాటియెవ్వరులేమిరా పాటబాడును ఆటలాడును వోటిచెవియనుదాటరా ॥మా॥ నాటకంబిడిచూడరా యివిపాటమైనదిగాదురా బూటకంబున బుట్టిచచ్చుచు బాటగానవదేమిరా ॥మా॥ నామరూపములేదురా

యిది భామయనో కాదోరా కోమలాంగికి కోటిసూర్యులకు మ్ముపుడమన్నాది గా ॥మూ॥ కల్లసంసారంమురాయిది యెల్లలోకముని డెరా అల్లిబిల్లిపయాడరా మన సెల్లదిరుగుట చూడరా ॥మూ॥ యెన్నిజెప్పినవినమురాయిది సున్నజుట్టినగనదురా తిన్నగాతనతన నెజూచితె వున్నచోటనెమున్నరా ॥మూ॥ లేమలేనే లేమరాయిది కాదుకానే కాదురా గాధంగోబడు బాధగురువుల నాధనలువినరామురా ॥మూ॥ రాసిజేసిన కాదురాయిది బాసజేసినపోదురా రాసిగానే జరుగు వెంకటదాసుడిది గనజేసురా ॥మూ॥

బేహాగ్ - ఏకతాళము.

నేగాదుకాదురా నన్నుదెలియునివాడే శూద్రుడు నానాదుదెలశి నన్నుకోరిన వారే బ్రాహ్మలు ॥నే॥ కామక్రోధ లోభ మోహా మున్నవాడె శూద్రుడు తమతావు దెలశి తావుజేరినవారే బ్రాహ్మలు ॥నే॥ కుక్కతోటపాటు గూయుచుండు వాడె శూద్రుడు చక్కనైనగురుని వంకజేరినవారె బ్రాహ్మలూ॥నే॥ కులముస్థలము జూచి కులుకుచుండువాడె శూద్రుడు కులముమన్ననేసి కాలమట్టినవారె బ్రాహ్మలూ ॥నే॥ చంకనాకిపోయ్యే చదువుచదివేవాడె శూద్రుడు పంకజాక్షిబాశి పందుపండిన వారె బ్రాహ్మలూ ॥నే॥ రాయి దేవుడనుచు దానినినమ్మిన వాడె శూద్రుడు రాయిరాళ్ళ

గలిపి రంగుజూచువారె బ్రాహ్మలూ ॥నే॥ ఇంద్రభోగములనుగోరి కుందువాడె శూద్రుడు దేహిదేహములను దెలిసిమానినవారె బ్రాహ్మలూ ॥నే॥ సాధుజనుల జూచి వాదులాడువాడె శూద్రుడు పాదుదెలసివానిని పాటిసేయునివారె బ్రాహ్మలూ ॥నే॥ మాయలాడినేర్పు కూత్తకూయువాడె శూద్రుడు హాయిదెలసి మాయచేష్ట రోయువారె బ్రాహ్మలూ ॥నే॥ జరుగువెంకటేశు నాత్మనెరుగకున్న శూద్రుడు యెఱిగిపరముగాంచి తమ్ముమరువకున్న బ్రాహ్మలూ ॥నే॥

ముఖారి - ఆట.

చూడుమనసానిజగురుని జోడుయెవరులేరేభువిని ॥చూ॥ కన్నులోనే కన్ను దెరచి మన్నులోనివన్నిమరచి ॥చూ॥ ఘూటిగానుకూటత్రయము కోటిసూర్యుల కాంతిభయము ॥చూ॥ సూర్యసోమశ్యామకాంతి చూపులోనేనాడుబంతి ॥చూ॥ కీడుసుమ్మా కిటికీల్ మేడ తోడుజేరినవాడేజాడ ॥చూ॥ నమ్మకమ్మా జాయాసుతుల తమ్మిదెలియాత్వరగారమ్మా ॥చూ॥ కూయపోకుతప్పుమాటా మాయబోకు ముక్తి బాటా ॥చూ॥ వెరువబోకుయెవరేమన్నా మరువబోకు మాయసున్నా ॥చూ॥ ఓనమా లజాడలేని వోటినక్కలమాటామాని ॥చూ॥ చేకుమనసా యేకాంతమునా యేమరే వాబాకంతమునా ॥చూ॥ తగుగులేక చూచినాను జరుగువెంకటనాగినైనాన ॥చూ॥

శ్రీరాగము - ఆది.

ఎంతోవింతలాయెస్వామి బంతులాసాలలోన గంతులువేసే యింతినిజూచి పంతమాడిచింతబోతి ॥ఎంతో॥ సామిగాక కామిగాక పాముగాకయేమిలేక సోమ సూర్యవీధిలోన చిన్న చిన్న కన్నెలైదు ॥యెం॥ అయిదుగురుకిన్నెనైతి ఆరవదాన్ని కన్నెనైతి అయిదైదులు యిరవైయైదు అందులోనేయాటగంటి ॥ఎం॥ మూడురేవులు ముణిగేచోట ముండగానిను తైయిదొకతితోడులేనివాడమీదపాడే పాట నంతావింటి ॥ఎంతో॥ నోరులేనిబారిగొంత్ర కాపులిని కోరిమ్రింగ సారమంతా కారిపోయి పారే నదులు మూడుబుట్టె ॥ఎం॥ కాటుకాకొండాలానడుమ కోటిసూర్యకాంతిమెరశి కీటకములు యిరవైయైదు క్రూరువిడచిబాలపట్టె ॥ఎంతో॥ పాటిమీదపండుబగిలె కోటమూలదండువెడలె యేటిమీదయేడుకొండ లింతలోనె మొగిరిపోయె॥ ఎంతో॥ యింటినిండాయెండగాసె వెంకట మ్రోగి బండబాసె కంటిలోనపంటజూచి వంటిగాడు జంటగూసె॥ ఎంతో॥

కళ్యాణి—ఆది.

చచ్చిపోతావునీవు వస్తావునీవు రాజయోగమూలో రహస్యమంతా గాంచి తెలిసి తెరావు ॥చ॥ పంచభూతములుగావు ప్రణవంబుగావు దాని వంచానజేరులేక

పంచనున్నావు ॥చ॥ పాయూపస్థలుగావు ప్రణవంబుగావు దానివాఘూవుదెలియ లేక గోవువైనావు ॥చ॥ గంగాయమునలుగావు ఘ్రాణంబుగావు చిన్నియంగన ఆట లాకేలొంగియున్నావు ॥చ॥ ఆధారముగావు అనాహతముగావు దానిబోధలా పలికే పలుకులెరుగకున్నావు ॥చ॥ వేణునాదముగావు వీణాలుగావు దివ్యపాణినిగూడలేక వాణియున్నావు ॥చ॥ వెంకటమోహిమాట సంకటమున్నావు దానివంకకుజేరలేక కుంకవైనావు ॥చ॥

కళ్యాణి—ఆట.

చాలుచాలులేనిసంసారభారము సామినిజూచిన సన్యాసిరా॥ పాలుపాలు బూసి బాలవృద్ధులబెంచి పోలుపొందెరుగని ధన్యాసిరా ॥చా॥ భేదాభేదములేము వాదములకురాదు సామినిజూచినసన్యాశిరా బోధదెలియులేము నాదముఃవినబోము పోలుపొందెరుగనిధన్యాశిరా ॥చా॥ సిగ్గుశౌర్యములేము ఛీఛీ యన్ననురాదు సామిని జూచినసన్యాశిరా॥ తగ్గుహెచ్చులుజూచి భగ్గనమండేటి పోలుపొందెరుగని ధన్యా సిరా ॥చా॥ బాల్యవృద్ధాప్యము భావాభావములేము సామినిజూచినసన్యాసిరా జాలిజెంది దారజాలములొజిక్కి పోలుపొందెరుగని ధన్యాశిరా ॥చా॥ మోహా మోహములేమ వ్యూహావ్యూహాలుగాదు సామినిజూచినసన్యాశిరా సోహముఃగనలేము

యేంహ్యాములోదిరుగు పోలుపొందెరుగని ధన్యాశిరా ॥చా॥ నామరూపములేదు సోమసూర్యులుగాదు సామినిజూచినసన్యాశిరా॰ భామాపుత్రులమేపు సోమరిఖండాలి పోలుపొందెరుగని ధన్యాశిరా ॥చా॥ ఆశపాశలపోదు నాశానాశముగాదు సామిని జూచినసన్యాసిరా యీాశా వెంకటయోగి బాసనమ్మనివాడు పోలుపొందెరుగని ధన్యాశిరా ॥చా॥

కళ్యాణి – ఆట.

రాక్షసకులమును నీసునేసు రామధర్మ్ముడు జననంబైనాడు. (అనుమట్టు)

అదుగో గురుపదమెంతనిదెల్పుదు బంతులసాలకు పడమరనా గదిగది నందున కదలకనిలచిన మదిలోనున్నది మాాయజగం ॥బదిగో॥ నదులుమూాడును గదిశిన చోటను వదివిథముల నాదమునువిను పదపడి పారెడి పామరపశువ్రుల సదనము లేకనె చెలగునది ॥అదు॥ తెల్లని మెర్రని నల్లని రూపుల కల్లజగంబును గాననిదీ కోమలి రూపముకొంచెము దీపము శ్యామలరూపము లోనిదదీ ॥అదు॥ నామమునీమము నీచులకామము నామనసొచ్చిన నాటకము జరుగువెంకటా యోగినిజేరిన తరుగు లేకనే దొరకునదీ ॥అ॥

నాట - ఆది.

బహుగు బాపలేమొందురా యీయడవిలోన పశుచుకూతలే బందురా తడబడి నిదురలేచీ వడిగాను నీళ్ళుబోసి కడిగీ కడిగి బూడిదబూసేరేమిరా ॥బ॥ కులము కలుములెంచి బలము ఫలము దృంచి జలముదొరుకాకే చచ్చేరు యీయడవిలోన ॥బ॥ వనితాసుతులజూచి పనిబూని పరుగులెత్తి గనగానకాలుచుందూరు యీయడవిలోన ॥బ॥ ధనము ఘనముజూచి వనమూలో కోతరీతి వనితాసేవాలు సేతురు యీ ॥బ॥ అనయామునెలిపీన విసయామైనబోధాను గనకాగాడిదలయ్యేరు ॥యీ ॥బ॥ యీశా వెంకాటదాసా పోషాకుడైనగురు దాసులైదోసిలొగ్గరూ ॥యీ ॥బ॥

శంకరాభరణం - ఆది.

ఒకప్పుడు మహానవమికి చి. రామిశెట్టి దాసయ్యారు గాను వ్రాశినది.

సద్గురు రహస్యము చాలగజెప్పెద సాధులువినరన్నా మద్గురుబోధనునేవిన్నా. శివాయని నమః యనియున్నా సద్గతిజేయును దుర్గతిబాగును చిఛీయనరన్నా వోరన్నా ॥స॥ కొమ్మలుమూడు రెమ్మలుఅయిదు ప్రమానువక్కటన్నా కొరినవ్రేళ్ళు లేవన్నా కోటికికొనలు సాగునన్నా కొమ్మనిపూత పూయునన్నా నెమ్మదికాయలు మాటలాడునా కొమ్ముకెగెలన్నా వోరన్నా ॥స॥ వృక్షముమన్నా పూడలు

యొనిమిది పక్షములేదన్నా దానికి శిక్షలులేవన్నా తనంతటపక్షైపోనన్నా దక్షిణ దేశముదగ్గర మొలచును దాటిపదండన్నా వోరన్నా ॥స॥ పచ్చనివూతది పారుటాకు లది పాలేలేవన్నా వెచ్చనినీళ్ళుగారుదన్నా హెచ్చివకూతగూయునన్నా పుచ్చిన పురుగులుండునన్నా విచ్చలవిడిగా నూరిబైటనే విడెదిసేయునన్నా యోరన్నా ॥స॥ విత్తులు యిరువదియైదైయుండును పొత్తుకురావన్నా మొత్తనిమన్నురాలునన్నా బిత్తరిచూపు జూచునన్నా క్రొత్తదికోటకిరాదన్నా నత్తుచిత్తులకు సాధ్యముగానిది సాంఖ్యసూత్రమన్నా యోరన్నా ॥స॥ చెట్టునుదెలియని చెడ్డమనుజులకు చేటుతప్ప దన్నా పట్టినపట్టువదలకన్నా వట్టిదివోడువిశ్వమన్నా గట్టిదిచెట్టు యెక్కరన్నా దిట్ట ముగాను వెంకటయోగిని తెలిసిబ్రతుకరన్నా యోరన్నా ॥స॥

జంజోటి — అట.

కన్నుదెరచిన కన్నుమూసిన తిన్నగానేయున్నది కన్నవారికి కన్నులోనే తిన్నగా గన్పడునదీ ॥క॥ దేశవేషములన్నిజూచియు దేవుడైతానున్నదీ దాసజనులకు దాసు రాలై దాతగాకనెయున్నది ॥క॥ పాటబాడుచు నాటలాడుచు కోటలోగాయున్నది తోటలోపలి తాటిమొద్దులా తేటగానేయున్నది॥క॥ గంగయమునలు గూడుచోటను గట్టుమీదనేయున్నదీ రంగుజూచినదాతలకు తానంగమేమియులేనిది ॥క॥ వీనులం

దున నాదములువిని భానుతేజంబైనదీ కానికూతల కామపోతులు కాటిపాలౌ నన్నదీ॥క॥ జరుగు వెంకటయోగిజూపిన జాడలోనేయున్నదీ మరుగు దెలిసిన మాయ నెల్లను తరిమివేశెదనన్నది ॥క॥

కళ్యాణి - ఆది.

మతసుడైతే ఘటములోనుండే పటమును దెలుసుక చూపునయా తంటల మాని కొండెకుక్కలకు తత్వజ్ఞానంబేమిటయా ॥మ॥సాధుజనులకు సాగిలి మొక్కుచు నాదబ్రహ్మం గానరయా బోధాబోధలు భేదా భేదము బ్రహ్మజ్ఞానము దెలియ రయా ॥మ॥ బ్రహ్మమునెరిగిన బ్రాహ్మలకెల్లను బహుగాదండంబెట్టరయా బడాయి చదువుల భ్రమలోమునిగే లడాయికూతలు మానరయా ॥మ॥ శాస్త్రముచదివే పండితులెల్లను వాస్తవమడిగితె చెప్పరయా మేస్త్రీయైన యీదేహమేడలకు వాస్తు జెప్పునరుదెవ్వడయా ॥మ॥ తాతలుముగ్గురు తండ్రులైదుగురు మాతలు డెబ్బది యిద్దరయా వాతలు తుడిచిన దాతలకందక వాగుమీదనేయున్నదయా ॥మ॥ రంగులు అయిదు రాజులుయేడూ పొంగులుమూడై పారునయా అంగములోపలి వంగమునెరిగిన వెంకటయోగిని జూపరయా ॥మ॥

కాంభోజి - ఆట.

హంసాలనిలగట్టిచూడు దృక్కునినిల్పి సంశాయములనెల్లవీడు హంసాదృక్కులబట్టి మనసూగురిగబెట్టి హింసలేకనుపరము హంసవయ్యేదవాహా॥ హం॥

శ్లో॥ హంస హంస పరంహంస సోహంహంస సోహంహంసః హంస హంసేతియో బ్రూయో ధ్యంసోనామ సదాశివా ॥సం॥ ఆధారమున విఘ్నపతికి ఆరునూరూలు స్వాధీష్టమునకారువేలు రాంధాలోలునకారు వేలు రుద్రునకారువేలు జీవునకొక్కవెయ్యి హంసలనిచ్చి ॥హం॥ శ్లో॥ షట్శతాని గణేశాయ షట్సహస్రం స్వయంభువే విష్ణవే షట్సహస్రంతు షట్సహస్రం పినాకినే సహస్ర మాత్మనేచైవ సహస్రం పరమాత్మనే సహస్రమేకంగురవే అర్పయామిజపం కృశం ॥సం॥ ఆజ్ఞేయమున కొక్కవెయ్యి ఆవలనున్నా ఆనందగురునకొక వెయ్యి అతిభక్తిగలిగి సేవారాధించియు మోక్షద్వారమందుననిలచి దారీదెలసిజీవా ॥హం॥

శ్లో॥ దేహేతుపశ్చిమేభాగే వీణాదండాఖ్య దేహభృత్ దీర్ఘాస్థిమూర్ధపర్యంతం బ్రహ్మనాడీ ధికద్యతే ॥సం॥ ఆధారమున యోగణపతికి లక్ష్మీపతికి వేదశైలతనయాపతికి వేదపతికి తత్వపతికి తనువుపతికి యిరువదొక వెయ్యారునూరు హంసలనిచ్చి హం॥ శ్లో॥ షట్శతాని (అను శ్లోకము) ॥సం॥ ఆడుచుండును మింటజూడు

హంసలుజోడు వేసుకుంటునే జోడుగూడు యేడులోకములాలో నెదు రేమియునులేక పాడుచున్నది పరమమంత్ర రహస్యమునీలో ॥హ॥

శ్లో॥ శరీరంవ్యాపకంవ్యోమ భువనాని చతుర్దశః నిశ్చలో నిర్మలో దేహి సర్వ వ్యాపీనిరంజనాః ॥సం॥ నాదాముపలుకు నానాదూ బోధనుగూడు వాదబేధములన్ని పీడు ఆదిపరంజ్యోతి యానందముగ వెల్గు జ్యోతిరూపుందునమనసూ జోకొట్టినిదురించూ ॥హం॥ ॥శ్లో॥ అనాహతస్య శబ్దస్య తస్యశబ్దస్య యోధ్వనిః నాదస్యాంతర్గతంజ్యోతి జోతిరంతర్గతంమనః తన్మనోవిలయంయాంతి తద్విష్ణోః పరమంపదం తైత్తిరీయోపని షత్ ॥సం॥ మనసూ చెదరకనిల్పివేసూ మాయనువీడి మండాలములనెల్లచూడు మండాలములమీద మహనీయముగ వెల్గు పండువెన్నెల బయలుపరమాత్మగనుపించు॥

శ్లో॥ వివిక్తదేశఆశీనో విరాగో విజితేంద్రియః భావయేదేకమాత్మానం నిర్మలాకాశవత్యధా ॥సం॥ వెలిగేటివెలుగూలమించు పరమునుగాంచు వెలిగీన తెలివినసించూ వెలిలోనుపూర్ణమై జగముదేహములేక నలరూచుచునున్నది అదుగో మోక్షముజెందూ ॥హం॥

శ్లో॥ యదేకంనిష్కళంబ్రహ్మ వ్యోమాతీతం నిరంజనం అప్రతర్క్యమ విజ్ఞే యం వినాశోత్పత్తివర్జితం కారణం యోగనిర్ముక్తం హేతుసాధనవర్జితం హృదయాం

బుజమధ్యస్తం జ్ఞానంజ్ఞేయస్వరూపిణం కైవల్యం కేవలంశాంతం శుద్ధమత్యంతనిర్మలం నిర్గుణంపరమంజ్యోతి రప్రమేయమనుత్తమం ఆద్యంత్యరహితంసూక్ష్మం శివమద్వయిత మవ్యయం యద్జ్ఞాత్వాముక్తిమాగచ్ఛే తజ్ఞానం బ్రూహికేశవా ॥సం॥ నీలో బ్రహ్మము పండియుండు వేంకటయోగీనిండి ప్రకాశించుచుండూకీలు దెలియక మాయా జాలములోజిక్కి చాలాజన్మములాకు మూలామైచెడిపోకురా ॥హం॥

శ్లో॥ ఇడాపింగళయోర్మధ్యే సుషుమ్నా సూక్ష్మరూపిణి సర్వంప్రతిష్ఠితం తస్మిన్ త్సర్వగుంసర్వతోముఖం తస్యామధ్యేగతా సూర్యా సోమాగ్నిః పరమేశ్వరః భూతావిలోకక్షేత్రాణి సముద్రాః పర్వతాశిలాః ద్వీపాచ్చనిమ్నాగావేదా శాస్త్ర విద్యాకళాక్షరం సర్వమంత్రపురాణాని గుణసత్వద్వయోపిచః బీజంబీజాత్మకస్తేషాం క్షేత్రజ్ఞాప్రాణవాయువఃసుషుమ్నాంతర్గతంవిశ్వం తస్మిన్ త్సర్వం ప్రతిష్ఠితం నీలతోయదమధ్యస్తే ద్విద్యుల్లేఖేవభాస్వరః నీవారశూకవత్వన్వీ పీతాభాస్వచ్ఛరూపమా తస్యాశిఖాయామధ్యే పరమాత్మవ్యవస్థితః అంతర్బహిత్య తత్సర్వం వ్యాప్యం నారాయణస్థితః ॥సం॥

కళ్యాణి - అట.

జో జో యనరా జననం మరణం మరణం జోహమ్ ॥జోజో॥ పూహోలు

బూని నీసోహముగనుగొని యేంహ్యామనీయెంచి సాహసపరుడవై ॥జో॥ వచ్చే గదరా మరణం మరణం మరణం వుచ్చులువూడీపోయేగదరా జీవానం జీవనం జీవనం వుచ్చులూడకమునుపే వురిబోసిబిగియించి రచ్చజేసి దానిరాణివాసముజేరి ॥జో సిగ్గువిడరా చీకటి చీకటి చీకటి సిగ్గునువిడచి భగ్గుమనరా ఒక్కటి వక్కాటి యొక్కాటి ముగ్గుబాయకమునుపే మూటిబోకనుగోని దగ్గరున్నభామదరిజేరి పవళించి॥జో॥అన్నావిడరా ఆయాసం ఆయాసం ఆయాసం ఆత్మనుదెలసీ అన్నానరా ఉశ్వాసం నిశ్వాసం ఉశ్వాసం పన్నాగభ్రూమధ్యా తిన్నాగజూచితే వన్నెమీరిన చిలుకాలన్నీ నీవై తెలసే ॥జో॥ మానవలెరా మందమా మచ్చరం మచ్చారం మించినదాన్ని గాంచావలెరా అందామా వుత్సావం వుత్సావం పూనిత్రికూటముంగో నానిత్యానందా గానాములో దశనాదములనువిని ॥జో॥ రాగమువిడరా రోగమై చెందూను చెందూను సద్గురువాక్యం బాగావినరా భోగామైపొందూను పొందూను రాగభోగములాను రాణించితెలశీనత్యాగి యోగానంద భోగీవెంకటయోగి ॥జో॥

నాదనామక్రియ - అట.

నన్నుతాంగీ నీసరసకురాను వన్నెకెక్కినవాడను నైకుంఠుడను॥న॥రాజులేనట్టి రాజ్యములోను రాజయోగినై రాజ్యమునేలుచునా[illegible]॥న॥ వున్నవా స్తవము తెలి

యాజెప్పెదను నన్నుగన్నవారికి కన్నులోనేయున్నాను॥స॥ దున్నపోతుల కందకబోను దారితెలియని దుర్మార్గ దాతలోలేను ॥స॥ పట్టైముంచం పరుపులన్నీ పాదు పుట్టిగిట్ట కుండేవాడు తోడైయున్నాడు ॥స॥ నిన్నుజూచితే నీవు నేగాను నన్నుజూచేటి చూపులో నేనేయున్నాను. ॥స॥ తొంగిచూచి తొలగిపారిపోవే తోడుతోడైనవానికి జోడుననుకోవే ॥స॥ భాసురాంగి నీభయమూలోలేను బుద్ధినెరిగిన వెంకటయోగినైనాను ॥స॥

భైరవి - ఆది.

మేనుమరచి చూడరా నేనేబ్రహ్మమనుచు తెలశీ ॥మే॥ తాను నేనానాకనిండి నిర్వికల్పమైననన్ను ॥మే॥ అంతాటా నేనుంటిరా. అంతుదెలియ నెవ్వరితరము ॥అం॥ ఆత్మనాత్మనెరిగి ప్రత్యగాత్మనైయున్నట్టినన్ను ॥మే॥ యండవానగానురా అండనౌదు సర్వమునకు ॥యెం॥ అండపిండ బ్రహ్మాండములన్నీ నాలోఅయిక్యమౌను ॥మే॥ యెరుకాబయాలునేనేరా యెవరివశము నన్నుదెలియ ॥యె॥ యెరుకబయలై యేమీలేక యేకామైయున్నట్టినన్ను ॥మే॥ నిత్యామైనేనుంటిరా సత్యమైన నన్నుదెలియా॥ని॥ సత్యమైనవెన్నెల ప్రత్యేకమై పరిపూర్ణమౌను॥మే॥ నిండీ పండీ యుండారా యీనీటిబుగ్గ మరుగుదెలశీ ॥నిం॥ దండినెలుగై దాటి మిగిలాఖండమైయున్నట్టినన్ను ॥మే॥

[redacted]

శంకలేకనమ్మరా శ్రీశంకరుడనైన నన్ను ॥శం॥ సంకటములులేక జరుగువెంకట యోగినైననన్ను ॥మే॥

నాదనామక్రియ — అట.

నాదుగోయన్నా రోయన్నా పాదులేదన్నా లేదన్నా పాముగాదన్నా కాదన్నా గోదావరిలోన గోపాలకృష్ణుండు గోంగూరలేకనే కొట్టుకున్నాడంట రోరన్నా ॥నా॥ గంగాయమునల నడుమ రంగైనమేడలో పొంగుచున్నానని పొగను బట్టిన్నావురోరన్నా ॥నా॥ నాజాడదెలియకా నిన్నుగానగలేక యేజాడదెలియకీబాజారుజేరేవు రోరన్నా ॥నా॥ రాజయోగంబునకు రాజైన వెంకటయోగి జెప్పినమాట భోగమేనని నమ్మరోరన్నా ॥నా॥

హిందూస్తానికోజి — అట.

హాయి హాయి సదానందా పాహీ ॥హా॥ నీవుచెప్పినజ్ఞానము చోద్యమేమో యి॥హా॥ నేను నేనే నేనే నంటి నోయీ నేను నేనే నేనే నంటే కాదంటివోయి నీవు నీవే నీవై యుంటివోయి నీవు నేను యేకంబైతే యేమిలేదోయి ॥హా॥ మాయ మనసు జేరినదంటివోయి మాయ మాయము కాగానేమరి యేముందోయి బోయ వాడే వాల్మీకంటివోయి మాలవాడగున వశిష్టుని భార్యాగదోయి ॥హా॥ మూడుగ్రుడ్ల

పక్షినంటివోయిమూడుగుడ్లపక్షికాళ్లయిదంటివోయి కాలుకాలు కై దేళ్ళంటివోయి బాటనడువను యొకవ్రేలే చాలంటివోయి ॥హా॥ యీదరాదు యిలయేరంటివోయి యీదే యీతగాండ్రదందర్నీ కాదంటివోయి పాదుపెకలించి పసుమంటివోయి నాదు పదివిధములుగాను వినుమంటివోయి ॥హా॥ మూడుమూర్తులు లేవంటివోయి మూడు మూడు విడచి ముక్తి గనుమంటివోయి జోడులేరు వెంకటయోగినోయి బాటజూడు ముఖ్యముగ్గాను ముక్తికిబోయి ॥హా॥

భైరవి - ఆది.

కోమలాంగి కోటిసూర్య కాంతినచటాగంటే నే ॥కో॥ భామాయేమోగానీ భయము బాగాజూడాసైతినే॥కో॥ కుణ్కానణచి ప్రక్కాబరచీ చక్కాజేసి చూడావే బాలాయిదియే చాలాఫలిగేలిలా అపోజ్యోతియా॥కో॥ అమ్మాధరలో బొమ్మలాట నమ్మరాని నాట్యామే సోహం సోహం సోహంబనుచూ చొచ్చివచ్చీ తిరుగూనే॥కో॥ మెరుపు తెలుపు నలుపుపోవ మెరుకచాలా మెరుపేనే జరుగువెంకట యోగీలోనూ పరుగులెత్తుచున్నాదే॥కో॥

నాటకురంజి - అట.

ఏమందునేమందును సద్గురురాయాయేమీలేదనుకుందుచూ యేమందుస్వామి

నేఖామందుననుకుందూ ఆమందమతినొందనూ సద్గురురాయా యేమీలేదనుకుంద
నూ ॥ఏ॥ దేవుడేలేడందునూ దేవుడుంటే దేహమేకాదందునూ దేహిదేహములా
లోదేవుడున్నాడని దేశికుడైయుందూనూ సద్గురురాయా యేమిలే ॥ఏ॥ చింతా
వింతల జూడనూ సంతనదెలశీ రంతూలువినబూనను గంతులువేయుచు యింతి
బాడెడిపాటా నంతాలోకనుగొందునూ సద్గురుయేమి ॥ఏ॥ పాతాళలను బిలువాను
బ్రహ్మజ్ఞాన వ్రాతవారినెగందూను దాతానెనుగక మాలవ్రాత వ్రాశినగ్రంథంమూత
దెరచి చూడనూ సద్గు యేమి ॥ఏ॥ ఏపూకొండలనెక్కనూ అడవులుబట్టి ఆకూలు
తినజాలనూ యోగాభోగములాతో యేటివాడ్డకుజేరి యేకాంతముననుందునూ స॥
॥యే॥ ॥ఏ॥ బిందరుపురమునుండి బంగరుపిట్టా బయలూ జేరినదందూనూ ఎందాకదిరు
గూనో యేమేమిజేయూనో యెరుగకుండగానుందునూ సద్గు యే ॥ఏ॥ దాసోహం
దాసోహమో దాతానీకు నేసోహం నేసోహమూ దాసా వెంకటయోగీ పోషాసద్గురు
వేషా భాషామరువకయుందునూ సద్గు యే ॥ఏ॥

ముఖారి _ ఆది.

సమాధి యోగమిదుగోరా ఆనందభోగమిదుగోరా ఆనందభోగమిదుగోరా
సచ్చిదానందమూర్తిని . సేవించీసౌఖ్యమొందినా నేనానిఅయిక్యమొందినా ॥స॥

పత్సూలానరసికట్టారా పరమూనా మనసుబెట్టారా శిక్షించిమాయనిట్టారా గుణములా తరిమికొట్టారా ॥స॥ ఎండమావులూ నీరుగా నెండీన స్థాణుపురుషుగా గొడ్రాలుగాంచుబిడ్డాగా యుండేటిజన్మముల్ బాపే ॥స॥ శ్రీకృష్ణరామలక్ష్మణా శ్రీయాంజనేయులార్జున శివాదియోగబృందములూ సేవించిసౌఖ్యమొందినా ॥స॥ నిత్యామునిష్ఠసల్పరా నిర్మలాజ్ఞాని వౌదువురా సత్యమైస్వామి వెల్గూరా నేనానిఐక్యమొందరా ॥స॥ చక్కగాశివునిగొల్వారా వెంకటాగురునిజేరరా ప్రక్కలోమాయ వీడరా నిక్కముజగములేదురా ॥స॥

నాదనామక్రియ - అట.

అదియేమిచిత్కళో అంతింతయనరాక యెంతమంటయుమండెనోరీ అంతలో నన్నృతము ఆదిపొంగులుపొంగి యెంతలోచల్లారెనోరీ ॥ఆది॥ అద్రిపైనున్నట్టి ఆత్మను దెలియుటకు ముద్రలక్కరలేదురోరీ భద్రముగ సద్గురుని శ్రద్ధగాగొల్వరవ్వంతలో జూపురాయోరీ ॥అ॥ సంతసలుదెలియకను సాదులనుకూసేటి వాదుకూతలు మానరోరీ అంతుదెలియని నరులయాత్మలోనుండి చీమంతైనగనబడమురోరీ ॥అ॥ నాదమును గనలేని బాధగురువులుజెప్పు బోధ నమ్మగబోకురోరీ సాధనేమియులేక సద్గురుని జూపేటిస్వాములను జేరరాయోరీ ॥అ॥ ఓనమాలెరుగని వోటిగురువులబట్టి

వోడించెదనుచూడరోరీ చాలగాతనలోన గానమును జేసేటి చానయెవ్వతో చూడరోరీ ॥అ॥ దేహిదేహములలో దేవుడైయుండేటి దివ్యమూర్తిని జూడరోరీ వాహనంబులమీద వరుసగానున్నట్టి సాహసము దెలియరావోరీ ॥అ॥ ఎన్నాళ్ళు బ్రతికినా నేమి లేదనుచు యేకాంతముకు జేరరాయోరీ వున్నవారందరూ సున్నమైపోదురూ కన్నుమూసుకచూడరోరీ ॥అ॥ దాతలేనటువంటి దయ్యాలపేటలో చేతగానీ గురువులోకి మాతనెరుగని పసలరోతకూతలుమాన్పె దాత వెంకటయోగినోకి ॥అ॥

యాలలు ముక్తికాంతా సంవాదము.

ఎవరు మీరు యేమీకులమూ యేమిపనిగావచ్చినావూ ఎవరునీకూ దారీ జూపిరీ ఓ వెంకటయోగీ వరుసదప్పిన పనికీవస్తివి ॥వెం॥ కలికినీదు కులుకూజూచీ వలిక్ జేరివచ్చినాను అలుకలేనా అందానివ్వావే॥ ఓముక్తికాంతా పలుకువిని పరుగిడివస్తినీ ॥ము॥ నీవువచ్చేదారిలోనా నిన్ను మ్రింగేమెలికున్నాది నీవుమెట్లాదాటీవస్తివి ఓవెంకాటాయోగీ జీవభావము జిమ్ముకుంటీవి ॥వెం॥ నిన్నేనేను నేర్పుతోడా పన్నుగానూ పిలువా పిలువా వన్నెకెక్కిన పిల్లివచ్చేనే॥ ఓముక్తికాంతా కన్నెమెలుకా కరకరలాడేనే ॥ము॥ మెలుకదాటీరాగాపెద్దా యేపెమ్మాకులవనమున్నాదీ పలుకరించే పులులేవున్నావీ ఓవెంకాటాయోగీ పుటలదాటీమెట్లావస్తివి ॥వెం॥ చిలుకనీదు

కులుకుపేరు అలుకలేకాకలువారించా తళుకు తళుకున మంటలుమండేను ఓముక్తి కాంతా చిలుకబొయ్యే సందూవొరికేను ॥ము॥ సందులోనిసంగతిజూచీ యెందులోనే అంతావిడచీ యిందుజేరినపనికిరావోయి ఓవెంకటయోగీ సందుగొందులు తప్పక చూడోయీ ॥వెం॥ అందరాన్నిమానిపండూ ఆటలాకు అందాదని ఎందునెందున మెంచీచూస్తినే ॥ఓ॥ ముక్తికాంతా అందునిందున నెందునున్నావే ॥ము॥ యోగియోగి త్యాగీననుచూ భోగములలోపుట్టిచచ్చే రాజులాకు జాగాయివ్వాను ఓవేంకటయోగి జోగినైతేబాగాపొందేను ॥వెం॥ నిన్నజూచేచూపులోనా కన్నుజెదరీ కానుపైతీ కన్నకడుపు కాలిపోయెనే ఓముక్తికాంతా విన్నమాటపదిగాపగిలేనే ॥ము॥ ఆత్మరామా అయ్యానిన్నా అడిగెదాను అమ్మాపెరు తండ్రియెవరో తెలియా జెప్పరా ఓవెంకటయోగి అల్లిబల్లియాడుదాముర ॥వెం॥ కన్నతల్లి శ్రీమహాలక్ష్మి యెన్నతండ్రి రఘునాయకులూ పున్నపేరూజరుగువారేనే ఓముక్తి కాంతానీచిన్ని పేరు వెంకటయోగేనే॥

సురట - చాపు.

మంగళము శ్రీముక్తి కాంతకన్యకుజయ మంగళం సద్గురుస్వాములకునూ జయా మంగళము మాయాంధకారంబునెడబాపి సంగతెరిగిన సాధుపుంగవులకూ ॥జయా॥

జయ మంగళం సదా శుభమంగళం॥ మూడుజలధులుదాటి ముక్తికాంతనుసాటి మూడుమూడునుమీటి జాడనాటి బాడవల్భ్రమలేక పాడుజేసినయేక మాడమగయునుగాని జాడఁపుమా॥జయా జయమం॥ యండగాచినమంట పండువెన్నెలవెంట అండలేనిచోటనుండునటూ నిండుగానిదిజూపు దంకిగురువులజేరి పండినిండిన పరమయోగులకునూ ॥జయా॥ వాటసూయీకోట పాటబాడినమాట యేటివొడ్డున జేరి బాటనాటా మాటనమ్మినవారి నూటగాబోవుకట సాటిలేనిపరమ మేటులకునూ ॥జయాజయ॥ యేమిజేసినగాని యేకమైనదిప్రాని రాముడేనే ననే రహస్యమునకూ కాములైయెరుకనెడబాసి యెండీ పండి దంకిగానెలిగేటి ధీరులకునూ ॥జయా జయ॥ వాసనలు మూడిటిని గోసివేసినముక్తి వానవెంకటయోగి బాసనమ్మిగాసిబాసియు దివ్యరాసిజూచినభవ్య వాసులౌ వైకుంఠ దాసులకునూ ॥జయా జయమంగళం॥సదా॥

మంగళహారతి.

మంగళం ఓంకార మంగళం నమకార మంగళము శివకార మంగళమయా మంగళం సిధంనమఃకార మంగళము మంగళము అఆల ఇఈలకూ ॥జయాజయ మంగళం సదాశుభమంగళం॥ మంగళము కఖలకును మంగళము చఛలకును మంగళము టఠలకును మంగళమణామహా నియ్యమంగళము తథదధాలకు మంగళము పఫ

బభూవాంకిపుడు ॥జ॥ మంగళము సురలవా మంగళము శషసహా మంగళము
శత్రాఅఇతీలకు మంగళము మహాదేవ మహానిత్యమూర్తులకు మంగళము మాగురు
స్వాములకునూ ॥జయాజయ॥మంగళము వేమన్న మొదలైనయోగులకు మంగళము
మద్గురువుశిష్యులకునూ మంగళము మహాదేవ మహానియ్యముద్రలకు మంగళము
రవిచంద్రకాంతులకునూ ॥జయాజయ॥ మంగళము నభమునకు మంగళము వాయు
వుకు మంగళము అగ్నిజలభూములకునూ మంగళము పంచవింశతితత్వములకునూ
మంగళము మాయఘటశోధనకునూ॥జయా॥మంగళము ఆత్మకును మంగళమ నాత్మ
కును మంగళము మహానీయమతములకునూ మంగళము రాజయోగుల గృహంబుల
కునూ మంగళము ధర్మకర్మంబులకునూ ॥జయా జయ॥ మంగళము దుష్టులకు మంగ
ళము శిష్టులకు మంగళము చెడుయుక్తవాదులకునూ మంగళము పురుషులకు మంగ
ళము స్త్రీలకును మంగళం బీచరాచరములకునూ ॥జయా జయ॥ మంగళము తల్లికిని
మంగళము తండ్రికిని మంగళము నాతోడబుట్టువులకూ మంగళము ముష్కఫరీద్
మహాసీయునకు మంగళము జరుగువేంకటయోగిచే ॥జయాజయ॥మంగళం నిత్యశుభ
మంగళం ఓం శాంతిః శాంతిః శాంతిః

ఇంతవరకు శ్రీగురుస్వాములవారిచే వ్రాయబడినవి. ఇటనుండి యస్మత్కృతంబులు.

ఓం

శ్రీమజ్జరుగు వేంకట సద్గురుపరబ్రహ్మణేనమః

శ్లో॥ శ్రీమద్వేంకట దేశికాంఘ్రియుగళం శ్రీదమ్సదామోదదమ్
నానాదుఃఖనివారణమ్ సుఖకరమ్ నారాయణం శంకరం
సత్యాసత్యవిలక్షణంచ విమలం సర్వాంతరాత్మేశ్వరం
కామాద్యంతరశాత్రవాపహరణమ్ కారుణ్యకైవల్యదమ్
సోమార్కానలనేత్రమచ్యుతమహం బ్రహ్మేతిహృద్గోచరమ్
ప్రేమాకారమశేషలోకజనకం ప్రజ్ఞానరూపంభజే

గేయము॥ ప్రజ్ఞానదాతారమీశం సురేశం ప్రత్యగ్ధితిమిరార్క ప్రణతోస్మినిత్యం పంచవింశతితత్వ సాక్షిస్వరూపం పంచభూతాతీత ప్రణతోస్మినిత్యం మాని మానసభృంగ మాత్మస్వరూపం బ్రహ్మాండసాకార ప్రణతోస్మినిత్యం భేదవర్జిత నిత్యప్రేమస్వరూపా పరిపంథిగణకాల ప్రణతోస్మినిత్యాంజరుగు వేంకటసుగురుసామీ పరశం భక్తవత్సలదేవ ప్రణతోస్మినిత్యం ధరణి గాజుల రామదాసాఖ్యపోషం పరమేశ మాంరక్ష ప్రణతోస్మినిత్యం.

శ్లో॥ జరుగుకులాంబుధిసోమం బుధజనహృదయాంబుజధామం
దుర్జనశాత్రవ భీమం జయజయ దూకీకృతకామం
వరకరుణాంబుదశ్యామం నిజభక్తజనోద్ధర నీమం
పరమపదాత్మారామం మాంపాలయ గురు దాసోహం

శ్లో॥ కార్యకారణ కర్తృత్వం సర్వకర్తృత్వసంయుతం
భక్తవత్సలదేవేశం వెంకటేశమహాంభజే

శ్లో॥ సర్వబ్రహ్మాండ సామ్రాజ్యం ధర్మకర్మ వివర్జితం
సృష్టిస్థితిలయాద్యాదిమ్ రామదాసాఖ్య పాలకమ్

మత్తకోకిల॥ భుక్తిముక్తిఫలప్రదాయక భువనవందితశ్రీవరా
శక్తియుతసుగుణాకరా బుధసేవితానిఖిలేశ్వరా
రక్తినొసగుభుజంగభూషణ రాజమకుటపరాత్పరా
భక్తవత్సలవెంకటేశ్వర పాహిమాం సద్గురువరా

మత్తకోకిల॥ భాసమానశిలాసమన్వయ భద్రగుణ గణశోభితం
వానవాదిసురార్చితం పరమేశ్వరం మమ ఈప్సితం

ధీనమంచితనిత్యసత్యనిరంజనం ఖలభంజనం
దాసపోషక వెంకటేశ సదాముదం భజదేహిమే

నాటకురంజి - అట.

శ్రీగురురాయా దాసోహం భవరోగభిషగ్వర్యాపాహీవందేహం ॥శ్రీ॥ ఆగమస్తుత్యా సంతతమానికృతకృత్యా యోగీశ్వరాయ ఓమ్ నమోశివాయా ॥శ్రీ॥ నేతినేతీతి వాక్యార్థ రీతి బోధకరుణనించి ప్రీతియొనరించీ చేతోసమ్మోదముబెంచి నీతిదూరత తోనే గోతిఃోబడకుండా ఈతనేర్పినజ్ఞానదాతా వందేహం ॥శ్రీ॥ మాటిమాటిని త్రోసివేసి పదమాటిమాటినిబట్టి మటుమాయజేసీ హాటముతో ననుజేరదీసి చిటికెలో ఘటమనేపటమునఃజూపి యీకిటుకుఁదెలిపిన సత్కీర్తీవందేహం ॥శ్రీ॥ ఎల్ల లోకములేలేదేవా కలకల్లయియ్యల యిల్లగాజేయుదీవా తల్లిదండ్రియు సర్వమీవ ముల్లోకములకాది మూలకారణమైన కొల్లగానేలేసద్గురవేవందేహం ॥శ్రీ॥ పంచ వింశతి తత్వాతీతా యీ ప్రపంచమూలాభావమెంచిన ధాతా సంచిత మత్పుణ్య త్రాత వచనున్నభక్త సంచితాగాముల ద్రుంచి ప్రేమించే విరించీవందేహం ॥శ్రీ॥ అందునిందును నెఃదూనీవే ముందు సనకసనందనానందుడవీవే మందమతులకందబోవే సుందరాకారా నాడెందమందుననిలచీ సందేహములదోళే సాక్షీవందేహం ॥శ్రీ॥

జనుగువేంకటస్వామివేషం దీనధరను గాజుల రామదాసాఖ్యపోషం పారమార్థిక
బుధతోషం ఘోరదురిత దుఃఖదూర (దూరీకృత మేరుసమాన దుష్కలుషం)
వందేహం ॥శ్రీ॥

శంకరాభరణం - ఆది.

భజేదేశికేంద్రం సదమలమహోదయాసాంద్రం॥ అజాదిసురసేవ్య మున్విమలముగా అజాండరూపాఖిలాత్మకంత్వాం ॥భ॥ సదానందమూర్తి మామకసుధా విమలకీర్తి విదారణాఖిలయఘా పరాత్పర ముదందేహిమే ప్రభోజయతుజయ ॥భ॥ జరామరణదూరం భవరిపుమదాపహారశూరం నిరాకారముగా నిరంజనంబుగా అవాగ్మానసం బగోచరంత్వాం ॥భ॥ సోమసూర్యనయనం గాజులరామదాసమననం కామరాగతామసాదిహననం నామరూపరహితం సుదర్శనం ॥భ॥

శంకరాభరణం - ఆది.

సీలమేఘశ్యామ రంగబారో అనుమట్టు.

భజేగురునాథం గురునాథం గురునాథం నాథం విజ్ఞైభవాశాశ్వితామృత మహాబోధం గురునాథంనాథంగురునాథంనాథం॥భ॥ విదళితఖేదంవిమలసుగాధంహృదయానంద దాతృత్వం నమస్తేస్తుత్వం ॥భ॥ సుందరాకారం సూనృతసారం సూరిజన

మందారం జయగురువీరం ॥భ॥ ఖలజనశోషం కమనీయవేషం విలశితమృదుభాషం సదాసంతోషం ॥భ॥ నిత్యానందం నిజగోవిందం భృత్యబ్రహ్మానందదం పోషితముని బృదం ॥భ॥ సకలలోకేశం త్రిపుటీప్రకాశం వికశితయుపదేశం దూరీకృతనాశం ॥భ॥ జరుగుకులేశం పరవెంకటేశం ధరగాజులరామదాసార్చిత విబుధేశం ॥భ॥

దర్బారు—అట.

ముక్కుమూయని గాలిమూటానాకుజిక్కె సద్గురునాథుబాటా చిక్కులు జెట్టి యీప్రక్కలొగలదాన్ని నిక్కిచూడక గురునిప్రక్కనె యున్నాను ఎక్కడెక్కడ వెదకినాయీటక్కులాడిఁగానుపించనుసక్కకుక్కలనొక్కపరిగాచక్కగాదిగ మ్రింగమిగిలిన ॥ము॥ మూటాకెన్నెన్నిఘారాలూ చేరవాటాముగాని గుణ్ణాలుబాటా దెలియనీక మోటూవానిగజేసి ఘాటీగననుబట్టి యేటీలొబడవేసి మాటిమాటికి ముంచెనట ఆపాటులిన్నని మెరుగనైతిని సాటిలేనిమూటదొరుకగ మేటినైనేనుంటి నహహా ముసలిముండెన్ని రంగులకీ వట్టిపసరంబులకుబల్ గారడీది కసవూమేపుటకై యీపసలగాపరితొత్తు దశదిశలనునిండి వశముగాదు మొండి పసయొకింతయులేదు దీనికి రసికులను కదిలించలేదిది కుసుమశరుడొకడుండెనను నరపశువులకు వశమౌనకాదిది ॥ము॥ తోలిఘారా కార్గురున్నారూ వీరేకిలిమాయకెల్లకారకులూ తలబోడి

జేసూక నిలచీనగాని బల్ములుకూలనొప్పించి వలికీపాల్ జేసూరు తులవలకువీరలను గెలువగనలువకైనను వశముగాదట నిలచుటకుసీడైననొసగనిఖిలశిఖామణులౌర భళిరా ॥ము॥ తరుగాకపారు మూడేర్లు యీదతరముగాదు యీమూడేర్లు వారివారాదులకైన నలవీగాదివి యీదనరులెంతవారిట్టిదురితాంధకారభాస్కరుడుజగద్గురులాబ్ధి చంద్రుడు పరముడౌహారి వంకటేశుడు వెనువకనిశిరమందు కరమిడి వరమొసంగెను రామదాసుకు ॥ము॥

హిందుస్తాని తోడి—అట.

నన్నేలినాడే సద్గురుస్వామి నన్నేలి॥నన్నేలినాడే యాపన్నశరణ్యుడు యెన్నరాని భవము సున్నగజేసితా ॥న॥ భావాభావములెంచి ప్రేమానాపైనుంచి చావుపుట్టుకలేని జాడలోపలనుంచి ॥న॥ తరణీందులకు మధ్యదారిలో ననుగూడి తానే నేననిపల్కి దైవరాయుడు మెచ్చి ॥న॥ వాదభేదములేని పాదునాకెరిగించి భేదాభేదముద్రించి బోధకరుణనించి ॥న॥ మూడుమేనలుగాక మొదలును తుదిలేక జోడులేని మంచిమేడలోపలనుంచి ॥న॥ అంగనామణికొంబల్ దొంగాల నదలించి శృంగారాకారుడుప్పొంగూచు ననుగూడి ॥న॥ తనుమనః ప్రాణముల్ తమవనికొనివేశి

ఘనుడునన్నొనగూడి కాదన్నావిడువాక ॥న॥ హరిహరబ్రహ్మాదులైన దెలియరాని జరుగు వేంకట గురుడు పరమదయాళుడై ॥స॥

ఆర్థకదార్థములు.

భవహర శ్రీగురుదేవా అవిరళగతిత్వత్పదంబు లనిశంబును నేదవిలిభజించుచు నుండిన అవివేకము పాగ్రదోలవేటికిభవమెుల్లను ముమ్మాటికి రావదేరయోదేవ దేప మద్భావంబును రంజిల్లగజేయవేటికి భవమెుల్లను॥

మెుదనీపదములనుంచుము పదమూర్తిన్ బెంపణంచిపడవేయుము నాకోదువల నవ్వాలద్రోలుము సదయాత్మా యిట్టులైనచాలును నాకదేపదివేలౌను ముదమెుసంగు స్వర్గాదిభోగముల నెదదలంచి పలవించబోను చాల్ చాలును ॥నాకదేపదివేలౌను॥

శ్రీజరుగు వేంకట పరబ్రహ్మణేనమః

జరుగుకులాంబుధిచంద్రా పరమాత్మా వెంకటేశపాహిమహేశా సురనరమునినుత హరశ్రీకరుణాంబుధి దేవదేవ కావవా త్వత్పాదసేవ లీయవా ధారుణి గాజుల రామ దాసుడన్ ధీరుడవని దరిజేరినాడనన్ గావవా॥ హరిహరకమలాసనముఖ సురసేవి

తమైవెలుంగు సుందరపదముల్ దరుగని తావకకృపచే నరుడన్ పామరుడన్ జూడ
గంటి నీ తవదాసకోటినుంటిని నిరుపమానమై నిరంజనంబై చరాచరంబుల జేరక
చేరుట గంటిని ॥తవ॥ వ్రతదానంబుల జపముల క్రతువుల తీర్థాగమముల గనబడ
వది రామతము లసైనను జిక్కవు యతిమానసహంసా నీకే దాసోహం హాతకలుషా
త్మాత్వం వందేహం చతురానన పంచాననాది సురసేవితమైన పదాబ్జంబులకే
దాసోహం ॥హాతకలుషాత్మాత్వంవందేహం॥

కాంభోజి - రూపకం

నిన్నుదెలియదరమాస్వామి॥ని॥ సన్నుతా శ్రీవేంకటేశ ॥ని॥ పన్నగ గంధర్వ
సిద్ధకిన్నర నరగరుడదేవ సన్నుత నీనామభజనసల్పెడి వారికెగాకిల ॥ని॥ పెక్కు
మతంబుల భ్రమయును చిక్కుచీకటింజొరబడి దిక్కుగనక నీదాసుల వెక్కిరించు
వెంగలులకు ॥ని॥ హరియనుచును కొందరు నిన్ హరుడని మరికొందరు భువి గురు
వనుడని దెలిసికొనగ నరపశువులకలవియగునె ॥ని॥ హరిహరబ్రహ్మాదులైన నరయ
గలేరనగనునిక తరమా నాబోంట్లకు నీదురవహామగు ప్రకృతిపీడి ॥ని॥
మూడుగుణంబుల కందనిజాడదెలియు నీదాసులతోడగూడి భవవారధిపీడి మురియు
వారెగాక ॥న॥ మొక్కడజూచిన నొకటిగ దిక్కుదిక్కులన్నిండియు మక్కువతోడుత

దాసులప్రక్కవీడి చరియింపవని ॥ని॥ చూడకచూచెదవో భళికూడకకూడెదవేమని పాడుదురో నీనామము భాగవతాగ్రేసరులిల ॥ని॥ అంగత్రయమొందవు బహు దొంగవు నీమహిమల నిస్సంగచిత్తులేవిధమున దొంగిలిరో నినుచిత్రము ॥నిన్ను॥ జరుగుకులంబున వెలసిన పరమభాగవతుడగు రఘువరనాయకు పుత్త్రుండవు పరమ రాజ్యపాధిపుడవు ॥ని॥ రాజరాజరాజేశ్వర రాజుల రామునికై యీభూజనులలో నొకనిగ నవ్యాజకరుణనుదయించిన ॥ని॥

దేవగాంధార - అట.

భక్తిసేవింతామురారె సర్వశక్తిసంయుతులు శ్రీవారే యుక్తులతోను సత్యాసక్తులవచియించి ముక్తినొసంగి విరక్తులైయున్నాడు ॥భ॥ మూడుమేనులుగాని వారె యెందుజోడులేకను వెల్గువారే మూడుగుణంబులజాడ గనక మనగోడులన దలించు జాడలోనున్నారు ॥భ॥ చింతావింతలులేనివారే సర్వచింతాలబోదోలువారే వంతుకెక్కసయట్టి యంతకునదలించి పంతగించి ముక్తికాంతనొసగువారే ॥భ॥ మొంతోషింతైయున్నవారే బలవంతూలుగనరానివారే సంతోషమైన యేకాంత సేవకుదక్క రంతూలకందాని పొంతలోనున్నారు ॥భ॥ కర్మాధర్మములేనివారే పాప కర్మాలకందాగబోరే మర్మమెరిగి సర్వధర్మముల్ విడచి త్వద్ధర్మమనగ మనకర్మ

ముల్ ఖోద్రోలు ॥భ॥ అయిదింటికందాగఖోరె ఐదైదూలకవలనున్నారే నైదులో బడద్రోయు మైదుదాసరిజేయుచైదముల్ గనక నాల్గయిదింటిసాక్షిగ ॥భ॥ మూడు కాల్వాలుదాటిరారె పదనూడుంటే దరిజేరలేరేమదియుండే గురునాథుపదముల నిలుపకియ్యదను విడచి యేలవృథపుపొయ్యేరయ్యో ॥భ॥ జననమరణములేని వారేమన జన్మధన్యముజేయువారే, ధనమనఃబాణముల్ ఘారవోసిన వారినన యాము చేపట్టి తమరూపమిచ్చుసద్ ॥భ॥ జరుగు వెంకటస్వామివారే యెంతో విరివిగ నేలుచున్నారే ధరను గాజుల రామదాసునిపై వారి కరుణామృత సువృష్టి గురిపించిరటవేగ ॥భ॥

ఇక్ష్వాకుకులతిలకా యికనయినా బలుకవే రామచంద్రా, అనుమట్టు.

కాంభోజి - అట.

భవరోగములకేమి పరమౌషధంబో శ్రీరామాచార్య దాని వివరముగా దెల్పవే నన్నుకరుణించి ॥రామా॥ పదిరెండు మాత్రలు భావించి భుజియింపకనక మాంబవదలూను భవరోగవారాశియల్లను ॥కనకమాంబ॥ ద్వాదశాక్షరిని సమ్మోక్ష దముగంటి శ్రీరామాచార్య దీని పాదు దెలియనట్టి భావమ్ము దెల్పు ॥శ్రీరా॥ పాదు

మూలములేక బరితెంచునమ్మయో కనకమాంబ పదియారుమాత్రల భావమదియె నుమ్మి ॥క॥ షోడశాక్షరిలోని జాడసత్యమెగాని ॥రా॥ ఇట్లు విడిబడి వాదించు విధ మేమొదెల్పు॥శ్రీరా॥పదియైదు మాత్రల భావమ్ముమదినమ్ము ॥క॥ వదలును సంశయ వనదావానలమద్ది ॥క॥ యీమందు జేసినయట్టి మహనీయ్యమూర్తి॥శ్రీరా॥ యెందున్న వారో వారెవ్వరో దెల్పు॥శ్రీరా॥ జరుగు వెంకటగురు సార్వభౌముడెతల్లి ॥క॥ హరుడు నాకొరకై తానరరూపమునవచ్చే ॥క॥ జి రామగురువర్య శివయిందురావయ్య సేతునయ్య మారాడబోక నామదిలోన నీసేవ ॥రా॥

యెరుక.

యెరుకడుగరోయమ్మ యెరుకెమాయమ్మా యెరుకజెప్పెదనమ్మ యెరుగవే కొమ్మా యెరుకప్రభావమ్ము నేమనిపచియింతు యెరిగున్నవరకు నీకెరిగింతునమ్మా తల్లిదండ్రులు యెరుక తగుసోదరులు యెరుక యెల్లబాంధవులెరుక కల్లయీయెరుకా బ్రహ్మవిష్ణులుయెరుక భవుడెన్నగాయెరుక తరణిచంద్రులుయెరుక తారలుఁ యెరుకే పంచభూతములెరుక ప్రాణమ్ములాయెరుక బ్రహ్మండపంక్తులుఁ భావింపయెరుకే సప్తపాదోధులుఁ సప్తశైలంబులుఁ సప్తమహర్షులుఁ సహజమీయెరుకే పర మాత్ముడొక్కడఁ భావంబదియుయెరుకె నీవునేననుటలుఁ నిక్కమాయెరుకే పరులు

తామనునట్టి భావంబదియుఎరుక పంచేంద్రియములెరుక ప్రణవమ్ముఎరుకే షడ్గుణమ్ములు ఎరుక షట్శాస్త్రములుఎరుక షణ్ముఖాదులుఎరుక జగములుఁ ఎరుకే నాల్గువేదములెరుక నానార్థములుఎరుక యాపురాణములెరుక శేషుమాఁ ఎరుక సతిసుతులాఎరుక సంసారమాఎరుక సర్వతీర్థములెరుక సర్వేశుడెరుక పంచవింశతితత్వపద్ధతియాఎరుక ఎరుకనెరిగెడి తెలివినెరిగేదిఎరుకే అష్టమదములెరుక యిష్టభోగములెరుక కష్టసుఖములుఎరుక కర్మమున్ఎరుకే దశదిక్కులాఎరుక ధర్మమర్మములెరుక దానవాదిత్యులున్ దండైనఎరుకే బాంహ్యాంతములెరుక పరిపూర్ణమాఎరుక ఇంగితంబనెరుక సంగమ్ముఎరుకే రోగాదులాఎరుక రాగమ్ములాఎరుక త్యాగమ్ములా ఎరుక తెగువయున్ఎరుకే॥

అవతారములుమెరుక వ్యవహారములుమెరుక అవనీపతులుమెరుకకవితలున్ మెరుకే సంగీతమామెరుక సాహిత్యమామెరుక సాధనమ్ములుమెరుక సకలమ్ముమెరుకే కర్తభోక్తలుఎరుక ఆర్తిగుందుటమెరుక దూర్తత్వమామెరుక దోసమీమెరుక ముక్తియున్మెరుక యాశక్తిపంచకమెరుక యుక్తిసూక్తులుమెరుక రక్తియీ మెరుక ధనధాన్యములుమెరుక దంబమ్ములామెరుక వినయాదులీమెరుక వింతయీ ఎరుకా శిరియు గౌరియుఎరుక శచియు వాణియుఎరుక తిథివారములుఎరుక

దినములున్ ఎఱుకే కాలమ్ములా ఎరుక శీలమ్ములా ఎరుక స్థూలమ్ములా ఎరుక సూక్ష్మమ్ము ఎరుకే కారణమ్ములు ఎరుక కార్యమ్ములా ఎరుక కర్మమా యీ ఎరుక కలదెల్ల ఎరుకే ఇం తేలవచియింతు సొంతవినుమా యమ్మ వంతుకెక్కిన బోధ వాకొందునమ్మా పలుకులెల్లను ఎరుక భావమ్ములా ఎరుక అదియిది యననేల నంతయున్ ఎరుకే చింతలకుపుట్టిల్లు చెలువమైన యీ ఎరుక అంతు దెలియగ నీనివంతయీ ఎరుకా మొదలును తుదిలేని మోసమా యీ ఎరుక నరక మోక్షములంచు వెరపించు నెరుక ఎరుక యిట్టిదలంచు ఎరిగి నీ వెదలోన ఎరుక నేగాదంచు ఎరుగు మోయమ్మా ఎరుక నేగాదంచు ఎరిగిననటుపైని ఎరిగెడి దేమున్న దెరుగుమోయమ్మా మూడవస్థలకును మూలమా యీ ఎరుక గోడులన్నిటిగన్న ప్రోడ యీ ఎరుకా తనకు తా చను దెంచి మనసుగా వికశించి గనజాడనశియించి గనబడదోయమ్మా ఘన మోసమాదీని గని నమ్మకోయమ్మ ముంచు నెవ్వరినైన మొదలంటకొమ్మా గాసనీ ఎరెకకు కరములన్ ముకుళించి నీ వెనీనై యున్న నినుజూచుకొమ్మా నీ వెసీవుగనిన్ను నిక్క జూచుకొనినచో తానెనీనై యుండు తథ్యమోయమ్మా తానె నీనైనచో తనుమనః ప్రాణముల్ అనరాదు వినరాదు అచలమీవమ్మా ఇట్టిదట్టిదటంచు యింతంతయనిగాని ఇంద్రజాలినిపైన ఎరుక పోడగాని కనబడని స్థితినీవుగావలెనోయమ్మ కావలెనని యాస గలిగిగున్న వినుమా

జరుగు వెంకటగురునిజూడ గనుమోయమ్మ జాడలోనున్నట్టిచేడెనేనౌమ్మా తోడి నీడా గురునిగూడినానోయమ్మ ధరను గాజుల రామదాసుండనమ్మా॥

శంకరాభరణం — అట.

కావుచిన్నది చూపులోపల కాపురంబుగనున్నది కోపతాపము లేమిలేకను ప్రాపుదాపైయున్నది ॥కా॥ సోమసూర్య్యల మధ్యగదిలో స్వామితానైయున్నది ప్రేమయనసేమోయెరుంగని స్వాములకు గనరానిది॥కా॥ జ్ఞానధనమైయున్నది యనుమానములులేకున్నది హీనగుణములద్రోలమిగిలిన తాను తానైయున్నది ॥కా॥ జాణతనములులేనిది నెరజాణలకుకనబడునదీ జాణతనమన నేమియెరుగని ప్రాణులకుకనబడనిది ॥కా॥ చిత్తునత్తులుగానిది సదసత్తుతానైయున్నది చిత్తమెరిగినవారికెల్లను మొత్తమైకనుపడునదీ అండదండాలేనిదయ్యునఖండమైతానున్నది అండజేరినవారికెల్లను అండదండైయున్నది ॥కా॥ దురభిమానులవీడినరసుల మరిగిమరుగైయున్నది తరుగువరుగులేక నిరతము పరమపదమైయున్నది ॥కా॥ యుక్తికి శక్తివిరక్తులెరిగిన ముక్తికాంతై యున్నది భక్తితత్వములేనికూళల యుక్తులకుగనరానిది ॥కా॥ తన్నుతానెరిగున్న భక్తుని కన్నులోపలనున్నది పన్నగాసద్గురునిగొలువని చన్నలకుగనరానిది॥కా॥ జనన మరణములేనిదీ ఖలజనులలోపలలేదది మననశీలురకెల్లవెలుగై యనయమును గన

పడునదీ ॥కా॥ మూడుగుణములులేనిదై పదమూడు మూడునుగానిదీ మూడు ముద్దలు దిన్నవారల జాడలోపలనున్నది ॥కా॥ దండివెలుగై యున్నదదియొయఖండ తేజంబైనది కండక్రొవ్వునకన్నుగానని ముండలకుగనరానిది ॥కా॥ కరుణరూపంబైనది యేదురభిమానములేనిది గురుని నరుడని సరకుసేయని కూళలకుగనరానిది ॥కా॥ మూడు మూర్తులకైనదెలియని జాడలోపలనున్నది పాశిదప్పినవారి నెప్పుడు గోడుగుడుపుచు నున్నది ॥కా॥ పంచముద్రలుగాకనెపుడు ప్రపంచమంటనున్నది పంచవింశతి విధ మెరుంగని వంచకులుగనరానిది ॥కా॥ దొంగలనుతరిమేటిదై యీదొంగలకుగనరానిది సంగరహిత మెరుంగువారల కంగరక్షైయున్నది ॥కా॥ అక్షరంబైయున్నది యువలక్షణంబులుగానిది కుక్షికైయల్లాడువారి విలక్షణంబుననున్నది ॥కా॥ హంస రూపంబైనదీ యేహింసలెరుగనిచిన్నది హింసజీవనమూనువారికిసంశయంబైయున్నది ॥కా॥ గురునినిరతమునాల్గువిధముల గొలువకుండినలేదదీ గురుని కేవల పరాత్పరుడని శరణుజొచ్చినయున్నది ॥కా॥ తెలుసుననిగర్వించు వారల తెలివికవ్వలనున్నది తెలిసితెలియని తత్వమందున నిలచికదంకయున్నది ॥కా॥ రేఖమాపులుగానిదీయీ చూపులకుగనరానిదీ చూపులనుచూపించునదిలో చూపులోగన్పడునది ॥కా॥ ధర్మ కర్మములేనిది యేమ్మమునులేకున్నది ధర్మమెరిగినవారికాను నిర్మలంబైయున్నది

॥కా॥ రాకపోకలు లేనిది పలగాకులకు కనబడనిదీ వోకువేసుక చూచువారికి ప్రాకటంబైయున్నది ॥కా॥ జరుగు వేంకటగురినియాత్మలో జననమందిన చిన్నది ధరను గాజుల రామదాసును మరిగి మురియుచు నున్నది కాపుచిన్నది.

కాంభోజి—అట.

జోడుకుంటలమధ్య జోరీగయున్నది చూడరయ్యా అది జోడులేకను యీరేడు లోకములేలె చూడరయ్యా ॥జో॥ సారములేనట్టి పారేనదులుమూడు చూడరయ్యా జోరీగ నెరిగిన దారితెలియవచ్చు చేరరయ్యా ॥జో॥ ధర్మాధర్మములుండే మర్మమున్నదిదేమి కర్మమయ్యా ధర్మకర్మమూలమర్మమా జోరీగదలచరయ్యా ॥జో॥ మతిలేనివారితో మాటలాడుచునుండే చూడనయ్యా పతితులకెల్ల సద్గతియా జోరీగేమి హేతువయ్యా ॥జో॥ ముసలిదొక్కతి యీగపశమునందున్నది చూడరయ్యా పశమునందున్న యీముసలిదాని శక్తిచూడరయ్యా ॥జో॥ మూడుమూర్తుల కాదిమూలమా జోరీగచూడరయ్యా తనజాడ దెలియనీక వాడ వాడలనుండే కూడరయ్యా ॥జో॥ ఈగనుగన దొడ్డత్యాగమూనగవలె చూడరయ్యా రోగాదులున్నచో యీగదెలియరాదు చూడరయ్యా ॥జో॥ జరుగు వేంకటగురు జాడలోనున్నదిచూడరయ్యా ధరను గాజుల రామదాసుడాజోరీగ వేడరయ్యా ॥జో॥

సావేరి—అట.

యింకనైననుమానవే మనసా నీమంకుతనమును ॥యిం॥ పొంకమగుసద్గురుని జేరియు మంకుతనమును వీడవైతివి డింకవేశి డొంకజేరెదు కుంకనీగతిగానవైతివి॥యి॥ దున్నపోతులతోటి చెలిమేలా నీవెన్నుగుందాకన్నుగానక తిరిగెదిదిమేలా యెన్ని విధములజెల్పినా నీకున్నగుణములు మానవైతివి నిన్నమొన్న నీల్గువారలకన్న ఘనమా మన్నుబొమ్మ ॥యిం॥ యిరుగు పొరుగులవారితో పోరానీనాలికారా క్రూరనరులతో కలయుటిదిమేరా లేరులేరిక నీకుదిక్కా ధీరులౌసద్గురులకన్నను మారుమసలక యింక నో పాచీరదేశికుజేరి కొలువవె ॥యిం॥ కూడుగల్గెనటంచు పొంగేలా నీకాడుగాల మూడుకాల్వలు దాటవదియేలా వాడవాడల జోడులేకను వేడుకతో నున్నాడు గురుడీ పాడుబుద్ధిసివీడి యాతని వేడుకొని దరిజేరవేథీ ॥యిం॥ రాజరాజగు వెంకటేశూని గాజులరామదాస వరదుండంచు గనుగొని రాజయోగులు నడచిరట యీ రాజమార్గము కండ్లజూచుక వాజిచేష్టలుమాను ముండ్లా భూజమా నీ కండ్లుబోను ॥యిం॥

నాదనామక్రియ - అట

చిన్నదానా మీదేవూరు సత్తు చిత్తు రెండును గాదు మావూరు వున్నదున్న

దయ్యా మావూరు రెండుకన్నులసందున మావూరు చిలకలూరుపేట మావూరు చచ్చివలికి జేరితె చూడు మావూరు॥ కాదన్నవారికి మావూరు వాద భేదములై తోచు మావూరు॥ మూడుకనముల కవలమావూరు మూడు మూడుదాటితె చూడు మావూరు ఆదియంత్యములేదు మావూరు ఖేదమోదము లెరుగదు మావూరు॥ జరుగు వెంకటగురుడు మావూరు మోక్షమరచేతజూపించు మావూరు॥

అసావేరి - త్రిపుట.

డెందమా నీకేలయీవెఱ్ఱి ॥డెం॥ అందమౌగురు పాదద్వంద్వమందియూ భయమందెదేల ॥డెం॥ బందరుపురమందున నుద్భవమందియు గురుడానందముగను అందెవేశెదాసులనేలగ మందబుద్ధివిట్లూహింపగబోకు ॥డెం॥ సంకటమగు మూడేరుల నీవంకకైన రానివ్వడుబల్ మంకుదొంగలార్గురు యేయేవంకబోదురో గనుచుండవె పిరికి ॥డెం॥ మత్తగజంబులు ఎన్మిదియును ముత్తమైనమోసంబనుకొని తత్తరపడి భీతింజెందకు చిత్తమందె కలడేగురువరుడోసి ॥డెం॥ వెంకటగురువరు పాదంబుల వంకనె మదినిల్పుము తప్పక శంకలుమానుము యిలలోపలకుంకిలభయమేదే నీకికనాదు ॥డెం॥

కళ్యాణి - ఆది.

సచ్చరితుల సాంగత్యముదొరకెను మృచ్ఛలపొందిక నేమిటికి హెచ్చగు తావక దివ్యకరుణచే పిచ్చిబాపివరమిచ్చినపిమ్మట ॥స॥ జంకుదీరి యొకవంక జేరి యికరంకుముండ బొంకులువిననేటికి ॥స॥ కంజజనక నీ స్మరణసేతు నే లంజజోలి నాకెందుకుతండ్రీ ॥స॥ మోసంబులపై తేనెకాసపడి మోసపోను నీ దాసదాసుడ ॥స॥ దానపోష వెంకటగురువర నీదాసులైన పుణ్యాత్ములజేరితి ॥స॥

నాదనామక్రియ - ఆట.

ఎవరున్నారయ్యా తమకన్నా ॥నా కె॥ పరికింప ॥నా కె॥ వెంకటయోగి ॥యె॥ ఎవరున్నారనుచు నే నెవరి వేడుదునయ్యా వివరింపజాలని యవినీతినై పోతి ॥నె॥ అజ్ఞానాంధకార మావరించుటజేసి విజ్ఞాన ధనమున్న విననైతిగాని ॥నా కె॥ తరుగు వరుగులేని కరుణాసాగర నిన్ను నెరనమ్మజాలని పరమ మూర్ఖమెకాని ॥యె॥ కరుణా సాగర నాకై నరరూపమును దాల్చి యరుదెంచినావని యెరుగనైతినిగాని ॥యె॥ మూడుమూర్తుల కాదిమూలము నీవని యేడువజాలక గోడుజెందితిగాని ॥ఎ॥ సంకట తిమిరార్క వెంకటరమణా నీవంక జేరనట్టి మంకుతనమె కాని ॥ఎ॥

ఆదుగో శ్రీశైలవాసుం డదుగో అను మట్టు

నాట - ఆది

అదుగో వేంకటసద్గురువరుడదుగో మమ్మేలిన సత్ప్రభుడదుగో॥వేంకట॥మూడుమూడు మూడారును రోశినజాడలా దొరకిన వేడుకగా డల్లదుగో॥వెంక॥వాదభేదముల కాదని రోశినసాధులు జూచినసమరసదర్శమ ॥డదు॥వెంక॥ ఈలెబూని పదమూటివిగూల్చిన మేటిశూరులకు వాటమైనవా ॥డదు॥ వెంక॥ కాటుకకొండల జోటికినదుమను మేటి యూచు త్రికూటమునందున ॥అదు॥వెంక॥ పాపపుణ్యముల బారద్రోలి తనప్రాపు నొసంగెడి భక్తవత్సలుం ॥డదు॥వెంక॥ ఇందునందు నెందెందునజూచిన సందులేని ఘన సుందరాంగు డల్లదుగో॥వెంకట॥ హరిహర కమలాసన ముఖసురశేఖరులు నుతించెడి కరుణాసాగరు ॥డదుగో॥వెంక॥ జరుగు కులాంబుధి చంద్రుడౌచు ధరజననము నొం దినశాంకరిలోలుం ॥డదు॥వెంక॥ ఘనుడు మహాత్ముడు కరుణాంబుధిధర నాజులరాముని కరుణించినప్రభు ॥డదుగో॥

రగడ - లేక మంజరి.

చెడుతావు మంకా చెడుతావుమంకా చెడిపోతావు మంకా

అడియాసలలో బడిపోతివి నీకడగానవు మంకా

వచ్చినదాదిగ మృచ్ఛలలోబడి తుచ్ఛుడవైతివి మంకా
సచ్చరిత్రులను గొలచిన గురుడిక మెచ్చుర నిను మంకా
పొట్టకోసమీ కట్టుడివేసము గట్టితివిర మంకా
పట్టివేసముల నాత్మనైన దలపెట్టబోకు మంకా
కూటికోసమై యేటికి జేసెదు బూటకమిటు మంకా
వాటంబా గురుమాటదెలుసుకొని దాటిపదర మంకా
దొంగలలో నొకదొంగవగుచు యిటు భంగపడకు మంకా
సంగరహితుడా అంగపురీశుని సంగతిగను మంకా
అమ్మలవలె పరకొమ్మలజూడుము నెమ్మదిలో మంకా
కొమ్మలగని చెడిద్రిమ్మరి చావకు దొమ్మరిపెద మంకా
మూడుకాల్వలనుదాటినవారికి జోడులేరు మంకా
బాడుగకొంపలు నేనని నమ్మకు గాడిదవలె మంకా
మదకరివలె గురుభక్తిలేక యిటు పదరబోకు మంకా
చెదరకుండ శ్రీగురు పాదంబులు మదిని నిల్పు మంకా
పాపుకోళ్ళో తావులేమురా దేవునిగను మంకా

దేవునిగంటే పావుకోళ్ళకైన తావేలేదు మంకా
న్యాయాన్యాయము వీడితె తెలియునదోయంబుర మంకా
పూయబోకు మెయినిండ బూడిద విధేయుడవై మంకా
యెన్ని పేరులను బెట్టుకొన్న దీ దున్నపోతు మంకా
వన్నెమీరి చరియించుచున్న నీ తెన్నునుగను మంకా
శంకలు బాపిన వెంకటగురు దేవంకలగను మంకా
సంకటములు నీవంకకు రావిక జంకబోకు మంకా
గాజులరామునికిడె సద్గురుడొక భోజనమ్ము మంకా
భూజనులందరి కబ్బబోదు ఘనరాజయోగమిది మంకా.

పహార్ — మట్టు.

ఎందుదాగినావో గురుసుందరాంగ నన్ను బాసి ॥ఎ॥ మందమతినటంచునన్ను మరచిపోయినాడవేమొ ఎందుబోదుకన్నతండ్రి గుందుదీరయిందురారా ॥ఎ॥ మాయ తల్లికప్పగించినావే మారుమాటైనబల్కకేవెళ్ళినానే యేనాడూ నీదుభజేనసేయ కుండలేదే. నీదుమూర్తిచూడకుండలేనే నాదుపూర్వపుణ్యవశంబున నీయాత్మ

పుత్రుండనైతినని సంతసించుచుంటినే అన్యాయమాయె దోచలేదయ్యా నన్ను బాయుటా ॥ఎ॥ నీదివ్యమంగళవిగ్రహ రహితంబుచే యీశుకపుర సౌభాగ్యవతి నాదునేత్రంబుల కలంకారవిహీనమైదోచెనిండ్లీ యింకనిజన్మంబునకు నీసుమూర్తి దరిశనభాగ్యంబు నాకు లేదా మటుమాయజేసిపోయి నాతో మాటలాడవేమిరా ॥ఎ॥ నీమబిడ్డలనేరికప్పగించి యిట్లులేగినావు అట్టిసుందరంబగు నీమమూర్తి నెచట దాచిపెట్టినావో మ్రొక్కెదనికనైన నామప్రక్కజేరరావేరా॥ఎ॥ హా జరుగు వెంకట యోగీశ్వరా నన్నుబాసినావా యింకనైన నీదరిశనంబొసగుటకై యింతబిగువా గాజుల రామదాసుడన్నను కరుణజూడరాదోరా ॥ఎ॥

బేహాగ్ — ఆది.

భయహారతీస్వామికై కొని ఆదరించుకోనుమీ అహంకారమూనె చిత్తవృత్తి నామెయికుందిగ గనుగొనుమీ ॥జ॥ కారుగుణములాయె హారతికర్పూరముతీరూ భారమైననాదుదేహమే యొకపళ్ళెరంబుగేరు ॥జ॥ తాపమ్ములుమూడు నొకటిగ దలచితి దయజూడుమిక దీపమ్ములనైన్నైనజేయదగుజేకూడగుధీరుడ నీకెదెచూడు॥జ॥ తారహార తేలనంతకుమీ.రె దాసపాలా ధారుణి గాజుల రామదాసునొకదరి జేర్ప వదేలా ॥జ॥

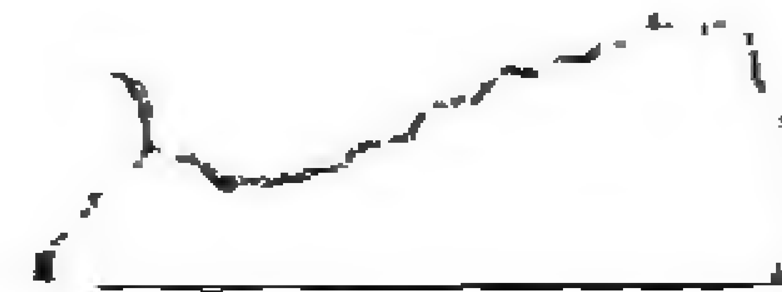

మోహన—ఏక.

గంగాధరనీకిదె జయమంగళహారతీ శ్రీరంగపూజితాంఘ్రియుగళ జేయ్ ఉమాపతి తారకాసురాది క్రూరదనుజసంహారా మారహరా రారదీనభక్తమందారా ॥గం॥ పంచాక్షరరూపరావ పార్వతీధవా నాసంచితములు బాపవుయేమంటిరా శివా పంచవింశతి తత్వసాక్షివంచువింటిగా ప్రపంచమంటియుంటనట్టి ఘక్కిగంటిగా॥గం॥ జలజగర్భావ్య మరవినుతజాలమేలరా యలమి గాజుల రామదాసునేలరావేరా ॥గం॥

సురట – అట.

మంగళం మంగళం సద్గురునాథా ॥మం॥ వెంకటయోగీ ॥మం॥ అంగలింగములభంగమ్ము నెరిగించి సంగరహితస్థితి పొంగజేసి దొంగల నదలించి శృంగాటకము జేర్చిభంగమ్మునుండిన బాపిననాతండ్రీ॥క్షరరూపమైనన జేపట్టికరుణనక్షరరూపునిగజేయ సమతనెంచి పరమదయాబ్ధి నీకరము నాశిరమున విరివిగనుంచిన వెంకటప్రభురాయా ॥మం॥ పండ్రెండక్షరముల భావమ్ముబోధించి కొండవంటిభవము కూలద్రోశీ యండపిండబ్రహ్మాండములన్నింఛెదండి వెల్గుచుయున్న దాతా॥జయతుజయ॥మం॥ పంచదశాక్షరి భావమ్ముబోధించి సంచితాగాముల్ద్రుంచి వైచీ పంచవింశతి తత్వపద్ధతి

కరుణించి యుంచితముగను మన్నించిన నాతండ్రీ॥మం॥ షోడశాక్షరిలోని జాడనాకెరిగించి ఈడపింగళమధ్యమేడనుంచి తోడుస్థిరై సర్వగోడులనదలించి శాడుగతెను వెడబాపిన నాతండ్రీ ॥మం॥ దీక్షతో మహావాక్యసాక్ష్యములనుజూపి మోక్షకాంక్ష నొక్కమూలద్రోళి నిక్షేపముగ సర్వసాక్షిగ ననుజేసి యక్షయమొసగిన యతిలోకమూర్తీ ॥మం॥ అష్టాంగయోగముల్ కష్టములని దివ్యవిష్టనొసంగి సంతుష్టిపరచి వ్యష్టిదయ్యమునట్టె నష్టమ్ముజేసి సమ్మిష్టినొసగు పరమేష్టి ॥జయతు జయ॥ పరమాత్మవయ్యునను కరుణింపసమకట్టి జరుగు వెంకటగురుసాజ్ఞదాల్చి ధరయందవతరించి దాసునిదయనుంచి సరిలోక మొసగిన సర్వజ్ఞమూర్తీ ॥మం॥ సురయక్షగరుడ గంధర్వపన్నగులైన హరిహరబ్రహ్మేంద్రులైనగానీ తరమా తెలియనిన్ను నరులెంతవారయ్యా ధరనుగాజుల రామదాసునేలినతండ్రీ ॥మం॥

ద్వితీయ భాగము

సంపూర్ణము.

—:o:—

మనసు ఫౌండేషన్ పుస్తకాల పరిశీలనాపట్టిక

పుస్తకం సంఖ్య	TPLA114B137
పుస్తకం పేరు	ప్రాణలింగ శతకము బ్రహ్మానంద సుధాలహరి
తారీఖు	26/10/24
ముందు అట్ట	NO
వెనుక అట్ట	NO
మొత్తం పేజీలు	107
పెద్ద సైజు పేజీలు	n/o
ఖాళీ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	
తయారు చేసినది	narma
పేజీలు విడదీసినది	narma
స్కాన్ చేసినది	Susmitha
పరీక్ష చేసినది	RUKSANA
పేజీలు సరిచూసినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్యాకింగు చేసినది	n/o
పరిస్థితి	good